

374.4

4315๗

๖. 3

ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

นवलจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล

86191

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นवलจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคาดหวังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นใน จังหวัดสุพรรณบุรี เกี่ยวกับความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานใน 3 ด้าน คือ ด้านการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เปรียบ เทียบความคาดหวังของผู้เรียนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามตัวแปรอายุ พื้นที่ ปฏิบัติการ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่จบการศึกษา ก่อนเข้าโครงการและอาชีพ ตลอดจน รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จำนวน 205 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิธีการของนิวแมน-คูเอลส์ (Newman-Kuels)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี มีความคาดหวังในการเข้าเรียน ต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก
2. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวัง ในการเข้าเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกันมี ความคาดหวังในการเข้าเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ
4. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่งต่างกัน มีความคาดหวังในการเข้าเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังในด้านการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง
5. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระยะเวลาที่จบการศึกษา ก่อน มาเข้าเรียนต่อโครงการต่างกัน มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังด้านการ เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความ แตกต่าง

6. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่พบความแตกต่าง

7. ข้อเสนอแนะของผู้นำท้องถิ่นต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ควรดำเนินการในเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และการจัดกิจกรรมให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่เข้าใจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและรู้จักเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การการศึกษาของโรงเรียนควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วย

**LEARNERS' EXPECTATION TOWARD THE BASIC EDUCATION
UPGRADING PROGRAM FOR LOCAL
LEADERS IN SUPHAN BURI**

**AN ABSTRACT
BY
NUALCHAN PERMPOONRATTANAKUL**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University**

October 1997

The purpose of this research was to study the expectations towards the participation in the Basic Education Upgrading Program of tambon chiefs (Kamnan), village heads (Phuyai Barn), and local leaders in Suphan buri Province in 3 areas : 1) the increase of efficiency in working 2) the increase of self-confidence 3) the improvement of quality of life. The study also intended to compare their expectations classified by the following variables : age, areas of fieldwork, the tenure of office, length of time since last graduation and occupation as well as to collect their opinions and additional sugg Village heads and local leaders selected through the purposive sampling method. A rating scale questionnaire was used for collecting data. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Newman-Keuls's method.

The significant research findings were as follows :

1. Tambon chiefs, Village heads and local leaders in Suphan Buri province had expectations towards the participation in the Basic Education Upgrading Program as a whole and in each tambon particular area at a high level :

2. Tambon chiefs, village heads and local leaders in Suphan Buri province with different ages had no significantly statistical difference in their expectations towards the program participation as a whole and in each particular area.

3. Tambon chiefs, village heads and local leaders in Suphan Buri province with different areas of fieldwork had no significantly statistical difference in their expectations towards the program participation as a whole.

4. Tambon chiefs, village heads and local leaders in Suphan Buri province with different tenure of office had no significantly statistical difference in their expectations towards the program participation as a whole but had significantly statistical difference at the .01 level in their expectations towards the program participation in the particular area of increase of efficiency in working.

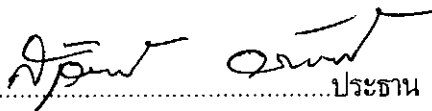
5. Tambon chief, village heads and local leaders in Suphan Buri province with different lengths of time since last graduation had significantly statistical difference at the .05 and .01 level in their expectations towards the program participation as a whole and in the particular area of increase of efficiency in working respectively.

6. Tambon chief, village heads and local leaders in Suphan Buri province with different occupations had significant statistical difference at the .05 level in their expectations towards the program participation as a whole and in the particular area of increase of self-confidence and also had significant statistical difference at the .01 level in the particular area of improvement of quality of life.

7. Their suggestion on the implementation of this program is to provide various activities to encourage their leadership, community development participation as well as to equip them with knowledge and understanding in their roles and responsibilities including in their local problems so that they can choose the appropriate way to tackle the problems. In addition, Non-Formal Education Department also should monitor and evaluate the program effectively and relevantly to its objectives.

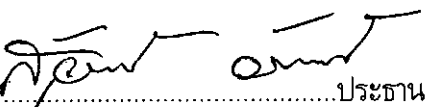
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

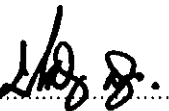
คณะกรรมการควบคุม

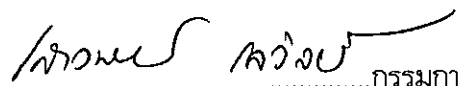

.....ประธาน
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

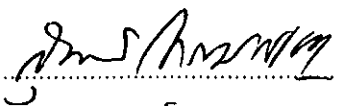

.....กรรมการ
(อาจารย์ปรเมศวร์ สุขมาก)

คณะกรรมการสอบ

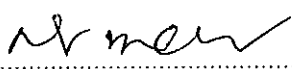

.....ประธาน
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ปรเมศวร์ สุขมาก)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.เสาวนีย์ เล่วลิ้ม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธานกรรมการ ควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ปรเมศวร์ สุขมาก กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุนทร โคตรบรรเทา รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ร่วมกับคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ดร.พิมพ์ใจ เมษฐ์สุขใส อาจารย์วัทนา จันทรโอกุล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสุพรรณบุรี หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ และขอขอบคุณอาจารย์สุริวัลย์ ลิ้มพิพัฒน์กุล ที่ให้คำปรึกษา แนะนำมาตลอด และเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณธีรวัฒน์ เพิ่มพูนรัตนกุล ด.ช.จารุวัฒน์ และด.ญ.วชิราภรณ์ เพิ่มพูนรัตนกุล ผู้ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือให้กำลังใจจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณความดีและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดา-มารดา ผู้ที่ให้การศึกษาอบรมเลี้ยงดู และขอบูชาพระคุณ ครู-อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ตลอดมา

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความรู้เกี่ยวกับความคาดหวัง.....	7
ประวัติความเป็นมาของผู้นำท้องถิ่น.....	9
ความสำคัญด้านการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น.....	12
โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานและสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น.....	15
โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานและมัธยมศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน	
ในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่จังหวัดสุพรรณบุรี.....	24
ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยในประเทศ.....	30
งานวิจัยต่างประเทศ.....	32
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	34
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	63
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	63
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	75
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย.....	76
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก.....	85
ภาคผนวก ข.....	94
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	100

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามอำเภอ ตำบล.....	36
2	จำนวนร้อยละของผู้นำท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	44
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคาดหวังของผู้เรียนต่อ โครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นโดยรวม และรายด้าน.....	46
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับ ความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน.....	47
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับ ความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่ม ความเชื่อมั่นในตนเอง.....	49
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับ ความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต....	50
7	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับ ความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ที่มีอายุแตกต่างกัน.....	52
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของผู้เรียนต่อ โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีพื้นที่ ปฏิบัติงานแตกต่างกัน.....	53
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของผู้เรียนต่อ โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มี ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน.....	54
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อ โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีระยะ เวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการแตกต่างกัน.....	55

11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อ โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน.....	56
12	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อโครงการยก ระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอายุแตกต่างกัน.....	57
13	เปรียบเทียบความแตกต่างความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อโครงการยกระดับ ความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่น ในตนเอง ที่มีอาชีพแตกต่างกัน.....	58
14	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับ ความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มีอาชีพแตกต่างกัน.....	59
15	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับ ความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นโดยรวม ที่มีอาชีพต่างกัน.....	60
16	จำนวนร้อยละ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้นำท้องถิ่นต่อโครงการยกระดับความรู้ พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น.....	61
17	จำนวนร้อยละ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้นำท้องถิ่นต่อโครงการยกระดับความรู้ พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น.....	62

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ	15
2 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	18

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และในการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อตอบสนองความเจริญของประเทศวิธีหนึ่งก็คือ การศึกษา (จิระ หงส์ดารมภ์ และวีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงศ์. 2532 : 8)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ จึงควรให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับพื้นฐานของคนในชาติเป็นสำคัญ(สำเนียง สร้อยนาคสน. 2533 : 23) ด้วยความสำคัญดังกล่าวการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้นเป็นระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นแนวทางสำคัญทางหนึ่ง ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นดังแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่7(พ.ศ.2533 - 2539) ซึ่งระบุไว้ว่าให้เร่งขยายโอกาสการกระจายความเป็นธรรมในการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่องที่มีคุณภาพแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ทั่วถึงเพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ การดำรงชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชน (สุชาติดา พานิชย์. 2533 : 4) กล่าวไว้สรุปได้ว่า การพัฒนา และการเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นก็เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม รู้จักคิดไม่หาความรู้ รู้จักปรับตัว และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้และยังเป็นการส่งเสริมความสามารถตามความถนัดของแต่ละบุคคลให้ถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพที่มีอยู่

กิจกรรมการให้ความรู้พื้นฐานแก่คนนอกโรงเรียนนั้นเมื่ออยู่หลายหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา (ป.6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.6)หลักสูตรนี้สามารถลงทะเบียนเรียนได้3 วิธี คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน วิธีเรียนทางไกล วิธีเรียนด้วยตนเอง และยังเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียนวิชาสามัญ ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังเปิดให้มีการเทียบโอนวิชาชีพที่ผู้เรียนเรียนมาจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ตลอดจนอาชีพที่ผู้เรียนประกอบกิจการอยู่มาเทียบโอนผลการเรียนในหลักสูตรนี้ได้(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 1)

✕ ในองค์กรการปกครองท้องถิ่น ระดับตำบลและหมู่บ้านคณะกรรมการสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นประกอบด้วยกำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบลและผู้ทรงคุณวุฒิ นั้นเป็นบุคคลสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้รับความเคารพนับถือจากบุคคลในชุมชนและเป็นกำลังสำคัญในกระบวนการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศ

นโยบายของรัฐจะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับ ความร่วมมือ ความรู้ ความสามารถและศักยภาพของผู้นำชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 1)

ดังนั้นการจัดการศึกษาให้ผู้นำชุมชนจึงเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจและการขยายโอกาสทางการศึกษา รัฐมุ่งหวังให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนอย่างน้อยให้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้นำท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ จำเป็นต้องได้รับโอกาสดังกล่าวก่อนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ความสามารถและสร้างเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในภาระหน้าที่และตระหนักในความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้กับท้องถิ่นของตนเป็นสำคัญ จากการศึกษาของกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยเมื่อปีพ.ศ.2531 พบว่า ผู้นำท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านกว่าร้อยละ92.06 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) เท่านั้น ในขณะที่ร้อยละ1.22 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากพื้นฐานความรู้ทั่วไปของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะมีลักษณะค่อนข้างต่ำจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ค่อยได้ผลเพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความรู้พื้นฐานเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ร่วมมือกับกรมการปกครองและกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จัดโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานทางการศึกษาสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขึ้นในปี 2536 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจให้สูงขึ้น และเพื่อยกระดับพื้นฐานทางการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรในด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหลัก โดยวิธีเรียนทางไกล ซึ่งเป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมกับผู้มีการกิจมาก ซึ่งไม่สามารถเรียนแบบชั้นเรียนได้ หลักสูตรให้มีการเทียบโอนความรู้จากประสบการณ์ ความสามารถพิเศษ และจากการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ โดยนำประสบการณ์และความสามารถพิเศษมาเทียบโอนวิชาอาชีวะได้ 1 หมวดวิชา ส่วนการเรียนแบบทางไกลนั้น ผู้เรียนจะต้องมีการพบกลุ่ม วิธีการพบกลุ่มของนักศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานทางการศึกษา สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาระยะเวลาการพบกลุ่มได้ตามความเหมาะสม ระหว่างการพบกลุ่มอาจเชิญวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น ปลัดอาวุโส พัฒนาการอำเภอ เกษตรอำเภอ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้นำการเขียนแผนและโครงการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 55-58) ✓

ถวิล ธาราโกชน(2520 : 100) กล่าวว่า "โดยลักษณะทั่วไปความคาดหวังเป็นสิ่งจำเป็นมากอย่างหนึ่งในการทำงาน เพราะการทำงานใด ๆ ก็ตามถ้ามีความคาดหวังมากเราก็มุ่งตั้งใจทำงานนั้นมาก การประสบความสำเร็จในงานนั้นย่อมจะมีมากแต่ถ้ามีความคาดหวังน้อยก็อาจตั้งใจทำงานนั้นน้อยการประสบผลสำเร็จย่อมมีน้อย"และยังอ้างถึงการทดลองของเคลลี (Kelly) ซึ่งสรุปได้ว่า "ความคาดหวังของบุคคลอื่นจะมีอิทธิพลต่อกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้ได้ความคาดหวังอย่างมาก" จะเห็นได้ว่าความคาดหวังเป็นแรงกระตุ้นหรือจูงใจอันสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าความคาดหวังของบุคคลมีอิทธิพลต่อผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อจะได้ทราบความคาดหวังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านว่ามีความคาดหวังอย่างไร โดยเฉพาะความคาดหวังเกี่ยวกับการนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานให้สมกับบทบาทหน้าที่ผู้นำและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเสนอผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานได้นำไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานโครงการของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี 3 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ พื้นที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ และอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น

ความสำคัญของการค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และกรมการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ นำไปพิจารณาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน ปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงาน ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรที่จะนำมาใช้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งแบ่งเขตการปกครองเป็น 10 อำเภอ แต่การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะ 7 อำเภอ ที่มีผู้เรียนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นเท่านั้น

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เรียนที่เป็น กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่เข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 7 อำเภอ รวม 1,370 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกเอาเฉพาะอำเภอ ตำบล ที่มีกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล หมู่บ้าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กลุ่มตัวอย่าง 205 คน จำแนกเป็น กำนัน 17 คนผู้ใหญ่บ้าน 75 คน แพทย์ประจำตำบล 4 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบลหมู่บ้าน 37 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 205 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย

4.1.1 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 35 ปี
- 2) 35 - 45 ปี
- 3) 45 ปีขึ้นไป

4.1.2 พื้นที่ปฏิบัติงาน

- 1) ปฏิบัติงานในระดับตำบล
- 2) ปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน

4.1.3 ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 ปีขึ้นไป

4.1.4 ระยะเวลาที่จบการศึกษา ก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ

- 1) ต่ำกว่า 10 ปี
- 2) 10 ปีขึ้นไป

4.1.5อาชีพ

- 1) เกษตรกรรม
- 2) ธุรกิจ
- 3) ค้าขาย

4.2 ตัวแปรตาม

-ตัวแปรตามสำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ใน 3 ด้าน ได้แก่

4.2.1 การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4.2.2 การเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง

4.2.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคาดหวัง หมายถึง ความปรารถนา ความมุ่งหวังหรือการคาดว่าจะได้รับของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น

2. โครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน หมายถึง การยกระดับทางการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างต่ำมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการหมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.1 การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นสามารถพัฒนาความสามารถในการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจเพิ่มมากขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น สามารถจัดทำแผน โครงการ ได้ถูกต้อง สามารถเป็นแกนนำเชื่อมประสานและร่วมปฏิบัติงานของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นเมื่อได้รับการศึกษามีคุณสมบัติสูงขึ้น ย่อมเกิดความภาคภูมิใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น สามารถปฏิบัติงานด้านการเป็นผู้นำในการปกครองท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ตำบล ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการได้ถูกต้อง

2.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. ผู้เรียน หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นที่เข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ได้แก่

3.1 กำนัน

3.2 ผู้ใหญ่บ้าน

3.3 ผู้นำท้องถิ่นอื่น ๆ ได้แก่ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการหมู่บ้าน

4. พื้นที่การปฏิบัติงาน หมายถึง พื้นที่การดำเนินงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ในการปกครองราษฎร แบ่งการปฏิบัติงานดังนี้

4.1 การปฏิบัติงานในระดับตำบล หมายถึง การปฏิบัติงานของกำนัน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตตำบล รักษาความสงบ ควบคุม ดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของทางราชการ รวมทั้งประนีประนอมข้อพิพาทของราษฎร

4.2 การปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน บริหารและพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน รวมทั้งรักษาความสงบ ควบคุม ดูแล ให้ลูกบ้านปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับความคาดหวัง
2. ประวัติความเป็นมาของผู้นำท้องถิ่น
3. ความสำคัญด้านการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น
4. โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น
5. โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานและมัธยมศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนในองค์กรปกครอง

ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี

6. ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้เกี่ยวกับความคาดหวัง

ความหมายของคำว่า ความคาดหวัง ได้มีผู้ให้ความหมายคำว่า ความคาดหวังไว้หลายท่าน ดังนี้
ประกาศ ศิลปรัตน์ (2529 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Murray, 1972 : 416) ให้ความหมายของคำว่า "ความคาดหวัง" ตามความคิดเห็นของเมอร์เรย์ ดังนี้

หมายถึง ระดับผลงานที่บุคคลกำหนดหรือคาดหวังว่าจะทำได้ เพื่อให้บุคคลทำงานที่ตนเคยทำ และความคาดหวังนั้นเป็นระดับที่บุคคลปรารถนาจะนำไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการทำงานแต่ละครั้ง และเขาได้กล่าวถึงบทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อบุคคลซึ่งอยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ทั้งกระทำและไม่กระทำ ดังนั้น บทบาทที่คาดหวังนั้นจะออกมาในรูปของการกระทำที่บุคคลคิดว่าควรทำตามสิทธิ หรือหน้าที่ในตำแหน่งนั้น ซึ่งตนครอบครองอยู่

สุรางค์ จันทรเอม (2524 : 126) กล่าวว่า "ความคาดหวังคืออันดับของจุดหมายที่บุคคลตั้งไว้ เป็นความคาดหวังที่น่าจะเป็นไปได้ ชีวิตของคนเราย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวังด้วยกันทั้งสิ้น พฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกในปัจจุบัน เราย่อมคาดหวังผลในอนาคต ฉะนั้นความคาดหวังจึงเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตของบุคคล"

สุณีย์ ธีรดากร (2525 : 92) ให้ความหมายของ "ความคาดหวัง" ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของคนว่า

การคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เราเคยมีประสบการณ์เดิมมาก่อน ในชีวิตจริงของคนเรานั้นสิ่งที่คาดหวังไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ มักจะไม่ตรงกันเสมอไป ช่องว่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ เรียกว่า "Discrepancy" จะเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้คนเกิดการตื่นตัวได้

ซิล (อาานนท์ ผกากรอง. 2529 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Sill. 1968 : 230) กล่าวว่า "ความคาดหวังเป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร และถ้าความคาดหวังนั้นจะมีผลต่อผู้แสดงความคาดหวังแล้วสามารถชี้ถึงความตั้งใจในการปฏิบัติงานจากระดับความคาดหวังได้"

สรุปได้ว่า ความคาดหวังประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประสบการณ์ การกระทำและอนาคต ดังนั้นสามารถสรุปความหมายของความคาดหวังได้ว่า หมายถึง ความมุ่งหวังหรือคาดคะเนของบุคคลที่มีต่อคนอื่นให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาให้เป็นไปในอนาคต

ลักษณะความคาดหวัง

เทอร์เนอร์ (ประภาส ศิลปรัศมี. 2529 ก : 20 ; อ้างอิงมาจาก Turner. 1982 : 349-351) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความคาดหวังว่าลักษณะของความคาดหวังนั้นเปรียบเหมือนกับ "การเล่นละครบนเวที" กล่าวคือจะต้องมีผู้แสดงผู้ชม และมีบทบาทสำหรับผู้แสดง คือ

1. ความคาดหวัง หมายถึง ภาวะความเป็นจริงต่าง ๆ ทางสังคมจะสามารถเปรียบได้เช่นกับละคร ซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งต่าง ๆ ทางสังคมมากมายโดยมีบรรทัดฐานเป็นตัวกำหนดว่า บุคคลควรจะมีพฤติกรรมเช่นใดในสังคม กิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ทางสังคมจะถูกจัดระบบและควบคุมโดยบรรทัดฐานที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์และเงื่อนไขของสังคมที่แตกต่างกันไป

2. ความคาดหวังจากผู้ร่วมแสดงคนอื่น ๆ หมายถึง การที่สังคมมีบรรทัดฐาน ซึ่งเปรียบเหมือนสคริปที่จะกำหนดบทบาทของบุคคลในความสัมพันธ์กันทางสังคมดังกล่าวแล้ว บุคคลในสังคมจึงต้องมีการสวมบทบาทซึ่งกันและกันเพื่อที่บุคคลจะได้คาดหวังพฤติกรรมของบุคคลอื่นในสังคมที่แสดงออก และสามารถมีปฏิสัมพันธ์ที่ถูกต้องได้ตามความคาดหวังของสังคมและบุคคลอื่น ๆ

3. ความคาดหวังจากผู้ชม หมายถึง เป็นความคาดหวังของบุคคลในสังคมที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ กัน ซึ่งจะต้องคาดหวังและสวมบทบาทของบุคคลอื่นที่เป็นเครื่องนำทางไปสู่การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างถูกต้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เป็นความคาดหวังร่วมกัน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความคาดหวังนี้เป็นสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจในการกระทำอะไร เพราะบางครั้งคนเราจำเป็นต้องตัดสินใจเพื่อเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออันใดอันหนึ่งในกรณีที่เกิดมีความต้องการหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน

บรูม (อุดมพร ดันตนะรัตน์. 2531 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Broom. 1963 : 35) ได้เสนอแนะข้อควรพิจารณาในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. พิจารณาว่าเป้าหมายที่จะไปสู่มีคุณค่ามากน้อยเพียงไร
2. พิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้นสามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดมุ่งหมายได้เพียงใด

ความสัมพันธ์ทั้ง 2 ประการดังกล่าวนี้ จะเป็นองค์ประกอบหรือตัวชี้แห่งความสำเร็จซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ในการกระทำต่าง ๆ บุคคลจะมีการตั้งจุดหมายหรือคาดหวังเพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จตามที่บุคคลคาดหวังเอาไว้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่น้อยที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมา

การกำหนดความคาดหวัง

ศรีนิตย์ บุญทอง (2531 : 10) กล่าวถึงการกำหนดความคาดหวังตามความคิดของ เดอ เช็คโค ว่า

การกำหนดความคาดหวังของบุคคล นอกจากขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของงานแล้ว ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาในครั้งนั้น ๆ ด้วย ดังที่ เดอ เช็คโค ได้กล่าวไว้ว่าการที่บุคคลกำหนดความคาดหวังไว้อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา กล่าวคือ ถ้าบุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นมาก่อน ก็จะทำให้การกำหนดความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงกับความสามารถจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามระดับความหวังต่ำลงมาเพื่อป้องกันมิให้ตนเกิดความรู้สึกล้มเหลว จากการที่วางระดับความหวังไว้สูงกว่าความสามารถจริง

การที่บุคคลจะกำหนดความคาดหวังของตนเองจะต้องประเมินความเป็นไปได้ด้วย ทั้งนี้ เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกลึกซึ้งและคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยสิ่งนั้น ๆ อาจจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ความรู้สึกนึกคิดหรือคาดการณ์นั้น ๆ จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคลแม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือนามธรรมชนิดเดียวกัน ก็อาจจะแตกต่างกันออกไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจและการเห็นคุณค่าความสำเร็จของสิ่งนั้น ๆ

ประวัติความเป็นมาของผู้นำท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 สามารถแบ่งการพัฒนาการปกครองแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ออกเป็น 3 สมัย คือ (ชานาญ ยุวบูรณ์. 2502 : 937-938)

สมัยที่ 1 พ.ศ.2457 ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 การคัดเลือกผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ทำได้โดยให้ราษฎรเลือกผู้ใหญ่บ้านกันเอง เมื่อผู้ใดได้รับเลือกแล้วก็ให้เป็นผู้ใหญ่บ้านทันที แล้วให้ผู้ใหญ่บ้านเลือกกำนันอีกทีหนึ่ง เมื่อเลือกแล้วจะเป็นกำนันได้ก็ต้องรอให้ได้รับหมายแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน เรื่องการเลือกตั้งกำนันจึงมีหลักอยู่ว่าให้ถือเสียงผู้ใหญ่บ้าน ประกอบกับหมายแต่งตั้งสำหรับในเรื่องการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านนี้ยังให้นายอำเภอพิจารณาว่าจะใช้วิธี

เปิดเผยหรือวิธีลับได้ทั้งสองกรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการใช้อิทธิพล หรือป้องกันราษฎรเลือกคนที่ทำประโยชน์ให้ไม่ได้ ซึ่งนับว่าเป็นวิธีการที่ดีวิธีหนึ่ง

สมัยที่ 2 ต่อมาในปี พ.ศ.2485 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2485 การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านได้เปลี่ยนแปลงเป็นให้นายอำเภอตั้งคณะกรรมการขึ้นคัดเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่จะเห็นสมควร จึงได้กำหนดผู้ใหญ่บ้านที่ยังหนุ่มอายุน้อย แต่รู้หนังสือจำนวนมากขึ้น แต่ปรากฏว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านหนุ่ม ๆ เหล่านี้ไม่ค่อยได้รับความนิยมนับถือจากประชาชน

สมัยที่ 3 ในปี พ.ศ.2489 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2489 ได้แก้ไขหลักการเลือกตั้งโดยให้ราษฎรทำการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านดั้งเดิม (พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.2457) แต่ให้สิทธิมากกว่าและกฎหมายฉบับนี้ยังให้อยู่จนกระทั่งบัดนี้ ซึ่งปรากฏมักนิยมเลือกบุคคลที่มีอายุมากหรือเป็นบุคคลรุ่นเก่าซึ่งมีความรู้พออ่านออกเขียนได้ หรือบางครั้งก็ได้บุคคลที่ไม่รู้หนังสือ แต่เป็นที่นิยมเชื่อถือของราษฎรในหมู่บ้านขึ้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน แทนที่จะเลือกบุคคลที่ยังหนุ่มแน่น และมีความรู้ดีกว่าเป็นผู้ปกครองอันเป็นลักษณะของคนไทย ซึ่งให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ (วัยวุฒิ) มากกว่าผู้น้อยแม้จะมีคุณวุฒิสูง

บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการปกครองท้องที่

ในการปกครองท้องที่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการมากมายนอกจากตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 แล้วยังมีระเบียบกฎหมายอื่น ๆ กว่า 60 ฉบับ ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ให้เป็นความรับผิดชอบของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้ (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2536: 17-19)

1. เป็นหัวหน้าของราษฎร และมีหน้าที่ในการรักษาความสงบ ควบคุมดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะต้องพึงกระทำตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ รวมทั้งกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎร ทั้งนี้รวมถึงการประนีประนอมข้อพิพาทของราษฎรด้วย

2. การรายงานต่อทางราชการ เมื่อมีทุกข์ภัยเกิดแก่ลูกบ้าน รวมทั้งรู้เห็นเหตุการณ์แปลกประหลาดอื่นใดเกิดขึ้นในหมู่บ้านของตน

3. นำข้อราชการประกาศแก่ราษฎร รวมทั้งทำการอบรมสั่งสอนหรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎร เช่น ประกาศตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน การรับราชการ ทหาร การรับมรดกที่ดิน เป็นต้น

4. การจัดทำบัญชีสามะโนครัว รวมไปถึงการทะเบียนราษฎร การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนทะเบียนครอบครัว ทะเบียนอาวุธปืน และทะเบียนตามกฎหมายคณะสงฆ์ มัสยิดอิสลาม โบสถ์คริสต์ ศาลเจ้า

5. กิจการสาธารณประโยชน์ ทั้งในกรณีเกิดเหตุร้ายสำคัญ ๆ เช่น เหตุจลาจล ฆ่ากันตาย ตีชิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้ การดูแลสาธารณประโยชน์ เช่น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน สุสานและฌาปนสถาน ที่ดินสาธารณประโยชน์ ทางหลวง ที่ราชพัสดุ รวมทั้งการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนด้วย

6. ฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่ และการกระทำในเวลารบ ทั้งการดำเนินการตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร การป้องกันฝ่ายพลเรือน การอาสารักษาดินแดน และกิจการอาสาสมัครต่าง ๆ

7. การบำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎร เช่น การปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน การปฏิรูปที่ดิน การจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกร จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ การป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าการชลประทานราษฎร การบริหารการใช้น้ำและบำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็ก การชลประทานหลวง การค้าข้าว การกำหนดสินค้า และป้องกันการผูกขาด การควบคุมมาตราชั่ง ตวง วัด โรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อุทยานกรรมในครัวเรือน กลุ่มเกษตร สหกรณ์ รวมตลอดถึงการเก็บภาษีอากรต่าง ๆ ทั้งภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและภาษีตามประมวลรัษฎากร อีกด้วย

8. จัดการระวังและป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาด ทั้งในคนและสัตว์ รวมทั้งการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน

9. จัดระเบียบเรียบร้อยในหมู่บ้าน ตำบล ทั้งในด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การกำจัดผักตบชวา การสาธารณสุข รวมทั้งการวางผังเมืองในระดับตำบล หมู่บ้าน

10. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา โดยเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมาย หรือวิธีพิจารณาความอาญา การสืบสวน รวมทั้งช่วยเหลือเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามหมายจับ หมายค้นที่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติ

11. รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสภาตำบล โดยกำหนดจะเป็นประธานสภาตำบลและผู้ใหญ่บ้านจะเป็นกรรมการสภาตำบลโดยตำแหน่ง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการจัดทำโครงการพัฒนาตำบลในรูปแบบต่าง ๆ และตามนโยบายของทางราชการ เช่น โครงการพัฒนาตำบล เป็นต้น

ความสำคัญของผู้นำท้องถิ่น

การปกครองท้องที่ระบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นพื้นฐานของระบบประชาธิปไตยเป็นระบบการเลือกผู้แทนที่จะทำการบริหารและปกครองตนเอง เพราะประชาชนทั่วทุกหมู่บ้านได้เรียนรู้รูปแบบประชาธิปไตย คือ เมื่อมีการเลือกตั้งมาแล้วในระดับหมู่บ้าน แสดงว่าประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ภายในขอบเขตอำนาจที่กำหนดโดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย หากว่าไม่มีระบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาก่อนหน้าที่จะระบบรัฐสภาของไทยอาจจะยังไม่พัฒนามาถึงระดับนี้

ระบบการปกครองท้องที่ในระดับตำบล หมู่บ้านโดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บริหารงานนั้นเป็นระบบการปกครองที่มีประสิทธิภาพและมั่นคงมากเพราะ

1. เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน จึงมีอำนาจอันชอบธรรมในการที่ตัดสินใจแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะ
2. มีความมั่นคงในตำแหน่งหากไม่กระทำผิดกฎหมาย หรือศีลธรรมก็ไม่มีใครกลั่นแกล้งให้ออกจากตำแหน่งได้
3. มีความต่อเนื่องในหน้าที่ สามารถวางแผน และปฏิบัติงานการพัฒนาในระยะยาวได้
4. เป็นจุดประสานประชาชนกับระบบราชการ โดยวิธีทางธรรมชาติมากกว่าเป็นทางการ
5. ความเป็นอิสระ ปลอดภัยจากกลุ่มอิทธิพล เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะไม่ลังกัฒพรคการเมือง
6. มีกลุ่มพลังที่เป็นประชาชนสนับสนุนการทำงานจำนวนมหาศาล ทั้งในการติดต่อเชื่อมโยงกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านด้วยกัน รวมตัวเป็นองค์กรที่มีสมาชิกมากกว่า 500 มวลชนในหมู่บ้าน ตำบล ที่พร้อมให้การสนับสนุน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้รับการยอมรับจากชุมชนนั้น ๆ
7. มีระบบการควบคุม และรักษาประสิทธิภาพการทำงานอย่างต่อเนื่องเพราะการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจึงทำให้ประชาชนจะต้องเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างเหมาะสม และจะต้องเอาใจใส่ต่อการควบคุมการปฏิบัติงานในระหว่างที่อยู่ในตำแหน่งอย่างสม่ำเสมอ

ความสำคัญด้านการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบล และกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และปกครองท้องที่เป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชากรมากที่สุด รู้ปัญหา และความต้องการของราษฎรเป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังได้รับการแต่งตั้งหรือคัดเลือกขึ้นมาด้วยความนิยมนับถือของราษฎร ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนในระดับท้องถิ่น และปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ท้องถิ่นจะเจริญรุดหน้ามากขึ้นน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้นำท้องถิ่น

ปัจจุบันงานในหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นมีมากมายหลายประการต้องอาศัยความรู้ทางตัวบทกฎหมาย ระเบียบหลายประเภท รู้กิจกรรมของหลายหน่วยงาน รู้แผนพัฒนาตำบล หมู่บ้าน ต้องเข้าร่วมประชุมสัมมนาหลายโครงการ หลายวัน หลายท้องที่ ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่เป็นงานทางราชการ และงานของราษฎร ดังนั้น การมีพื้นฐานทางด้านการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นจะช่วยให้การทำงานตามบทบาทภารกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการศึกษามีความสำคัญ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2537 ก : 24-27) ดังนี้

1. การศึกษาเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย และระเบียบ แบบแผนของทางราชการ ทั้งที่ได้รับการสั่งการ มอบหมาย หรือการรักษาให้เป็นไปตามที่ระเบียบกฎหมาย

กำหนดโดยเฉพาะกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน นอกจากจะต้องศึกษากฎหมายพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 แล้ว ยังต้องศึกษาระเบียบและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ อีก 60 กว่าฉบับ

2. การศึกษาเป็นพื้นฐานในการจัดทำแผนงานและโครงการของตำบล หมู่บ้าน การจัดทำแผนงานและโครงการจะต้องมีความรู้ในการศึกษาปัญหาความต้องการของประชาชนตลอดจนรู้ เทคนิคในการจัดทำโครงการให้สอดคล้องและถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

3. การศึกษาเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การสาธารณสุข การสหกรณ์ การเกษตร เป็นต้น ซึ่งผู้นำท้องถิ่นจะต้องมีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

4. การศึกษาเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการประกอบอาชีพของผู้นำท้องถิ่นให้ดีขึ้น ซึ่งจะเสริมฐานะความเป็นอยู่ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. การศึกษาเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อให้สูงขึ้น เพราะการศึกษาในปัจจุบันเป็นการศึกษาระบบเปิด ซึ่งทุก ๆ คนสามารถที่จะศึกษาต่อให้สูงขึ้นได้ แล้วแต่ฐานะ และโอกาสจะเอื้ออำนวยให้และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษ ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลากหลายรูปแบบ โดยมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้บริการ

6. การศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำจะทำให้สังคมยอมรับนับถือ กล่าวคือ ผู้นำท้องถิ่นจะมีบทบาทในการเป็นแกนนำในการพัฒนาต่าง ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยการยอมรับและเชื่อถือจากประชาชนจึงจะทำให้กิจกรรมดังกล่าวประสบความสำเร็จ

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าการศึกษจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น โดยหากว่าผู้นำเหล่านี้ได้รับการศึกษามากขึ้นเพียงใดก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายชูเกียรติ มุทธากาญจน์ ที่วิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่น ท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลดีเด่นมักมีคุณสมบัติที่เป็นผู้มีบุคลิกดี และมีความรู้ดี (ชูเกียรติ มุทธากาญจน์. 2531 : 136)

การให้การศึกษอบรมแก่ผู้นำท้องถิ่นทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้นให้องค์กรท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดแนวทางการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนอันจะส่งผลไปสู่ความอยู่ดีกินดี ความเจริญก้าวหน้าของชุมชนและความมั่นคงของประเทศชาติกำหนดผู้นำท้องถิ่น เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำคัญและความล้มเหลวในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ดังนั้นการพัฒนาให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนให้มีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการปกครองจึงเป็นเรื่องสำคัญ ด้วยเหตุดังกล่าวหน่วยงานต่าง ๆ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการให้ความรู้ ความสามารถ และทักษะแก่กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในอันที่จะนำไปปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดให้มีโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะในเนื้อหาที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยจัดให้มีหลักสูตร 2 ระดับ คือ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษาใช้เวลาในการศึกษา 1 ปีครึ่ง และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 2 ปี กำหนดให้ใช้วิธีการเรียนการสอนและผู้ประสานในการพบกลุ่ม โดยมีเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร ดังนี้

1) หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา พ.ศ.2531 กำหนดให้ผู้เรียนลงทะเบียนในเรื่องต่อไปนี้

(1) กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน กำหนดไว้เป็นวิชาบังคับ ลงทะเบียนเรียน 190 สภาพ

(2) กลุ่มสภาพประสบการณ์เสริมเป็นวิชาเลือก ได้เลือกเรียน 60 สภาพ

ผู้ที่จบหลักสูตรนี้จะต้องสอบได้กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) 190 สภาพ และกลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) ไม่น้อยกว่า 60 สภาพ รวมแล้วไม่น้อยกว่า 250 สภาพ โดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 500 ชั่วโมง ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนที่สามารถจบได้ก่อนกำหนด(กรมการศึกษานอกโรงเรียน : 2536)

2) หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2530 กำหนดให้ผู้เรียนเรียนดังนี้

(1) หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา ดังนี้

- ภาษาไทย 7 หน่วยกิต
- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 13 หน่วยกิต
- คณิตศาสตร์ 3 หน่วยกิต
- และอาชีพ 3 หน่วยกิต

(2) หมวดวิชาเลือก ให้เลือกเรียน 3 หมวดวิชา ในหมวดวิชาภาษาไทย 1 ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1 2 3 4 5 คณิตศาสตร์ 1, 2 วิทยาศาสตร์ 1, 2 ภาษาอังกฤษ 1, 2 วิชาอาชีพ

ผู้เรียนในหลักสูตรนี้จะจบหลักสูตรจะต้องลงทะเบียนเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือก 3 หมวดวิชา รวม 7 หมวดวิชา

จากการประมวลสภาพการจัดการศึกษาให้กับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นหลักสูตรเฉพาะ และหลักสูตรที่จัดให้กับประชาชนทั่ว ๆ ไป ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชุมชน อาจเข้าร่วมประชุมอบรมด้วยนั้น โดยสรุปจะเป็นดังนี้

หน่วยงาน	กลุ่มเป้าหมายที่อบรม	การได้รับวุฒิบัตร
กรมการปกครอง	- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่ได้วุฒิบัตร
	- แพทย์ประจำตำบล	ไม่ได้วุฒิบัตร
	- กรรมการหมู่บ้าน	ไม่ได้วุฒิบัตร
กรมการพัฒนาชุมชน	- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่ได้วุฒิบัตร
	- แพทย์ประจำตำบล	ไม่ได้วุฒิบัตร
	- กรรมการหมู่บ้าน	ไม่ได้วุฒิบัตร
ทบวงมหาวิทยาลัย	- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน	ได้วุฒิบัตร ป.ปท.
	- ประชาชนทั่วไป (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมเข้ารับการอบรมด้วย)	ไม่ได้วุฒิบัตร
กระทรวงสาธารณสุข	- อาสาสมัคร และเจ้าหน้าที่ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมเข้ารับการอบรมด้วย)	ไม่ได้วุฒิบัตร
กรมการศึกษานอกโรงเรียน	- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	ได้วุฒิบัตรประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา

ภาพประกอบ 1 : การจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ

ที่มา : กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 42)

โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น

นโยบายการยกระดับพื้นฐานทางการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น เป็นนโยบายความร่วมมือระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ และกรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จัดขึ้นเพื่อยกระดับความรู้พื้นฐานให้สูงขึ้นอย่างต่ำมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน) ซึ่งมีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 888,752 คน และส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 (799,870 คน) เป็นผู้มีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ป.4) ดังนั้นหากจะทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นดังกล่าวได้มีการศึกษาพื้นฐานเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่

ท้องถิ่น กล่าวคือ การให้สภาตำบลเป็นนิติบุคคลโดยจะเป็นองค์กรประชาชนระดับพื้นฐานที่มีความเข้มแข็ง มีอำนาจในการกำหนดแนวทางการตัดสินใจแก้ปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น เสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย ในระดับพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ฉะนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จะมีบทบาทอันสำคัญยิ่งที่จะพัฒนา คุณภาพชีวิตของชาวบ้านให้ดีขึ้น จึงควรจัดดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ให้แก่ผู้นำ ท้องถิ่น เหล่านี้ โดยพัฒนารูปแบบเฉพาะเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับการจัด การศึกษาอบรมที่หน่วยงานต่าง ๆ ให้แก่ผู้นำดังกล่าวแล้วด้วย

วัตถุประสงค์

การจัดโครงการยกระดับพื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจให้สูงขึ้น
2. เพื่อยกระดับพื้นฐานทางการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำให้สูงขึ้นจนถึงในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)

เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่จะยกระดับพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ จะประกอบไปด้วย ผู้นำ ท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน คณะกรรมการสภาตำบล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการหมู่บ้าน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นทั้งในด้านการเป็นแกนนำ เชื่อมประสานและร่วมปฏิบัติงานที่รู้จักการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
2. ผู้นำท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น เป็นบ่อเกิดแห่ง ความเชื่อมั่นในตนเองและความเป็นผู้นำ
3. ผู้นำท้องถิ่นสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพให้ดีขึ้น
4. ผู้นำท้องถิ่นจะมีเกียรติและศักดิ์ศรีสูงขึ้น เพราะสังคมไทยยอมรับผู้มีการศึกษามากกว่าที่ ด้อยการศึกษา
5. ผู้นำท้องถิ่นสามารถนำคุณวุฒิที่ได้รับสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
6. ผู้นำท้องถิ่นมีโลกทรรศน์กว้างไกลยิ่งขึ้น และมีลักษณะเป็นนักประชาธิปไตย

รูปแบบการจัดการศึกษา

รูปแบบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีแนวทางในการจัดการศึกษา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 (ข) : 6) ดังนี้

1. เป็นความร่วมมือระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น กรมการปกครอง กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทบวงมหาวิทยาลัย โดยที่หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้มีกิจกรรมการพัฒนาและได้ให้การศึกษอบรรณแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมายในเนื้อหาวิชาที่เป็นไปตามบทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงานอยู่แล้ว ดังนั้นการให้ความร่วมมือกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายมาเข้ารับการศึกษและปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่จัดการศึกษา บรรณแก่กลุ่มเป้าหมายให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ความร่วมมือดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง การยกระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น และการระดมสรรพกำลังเพื่อพัฒนาประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. กรมการศึกษานอกโรงเรียน จะรับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ทั้งในด้านการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีบทบาทภารกิจในการให้การศึกษอบรรณแก่ผู้นำท้องถิ่นในขอบข่ายวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต และวิชาอาชีพ

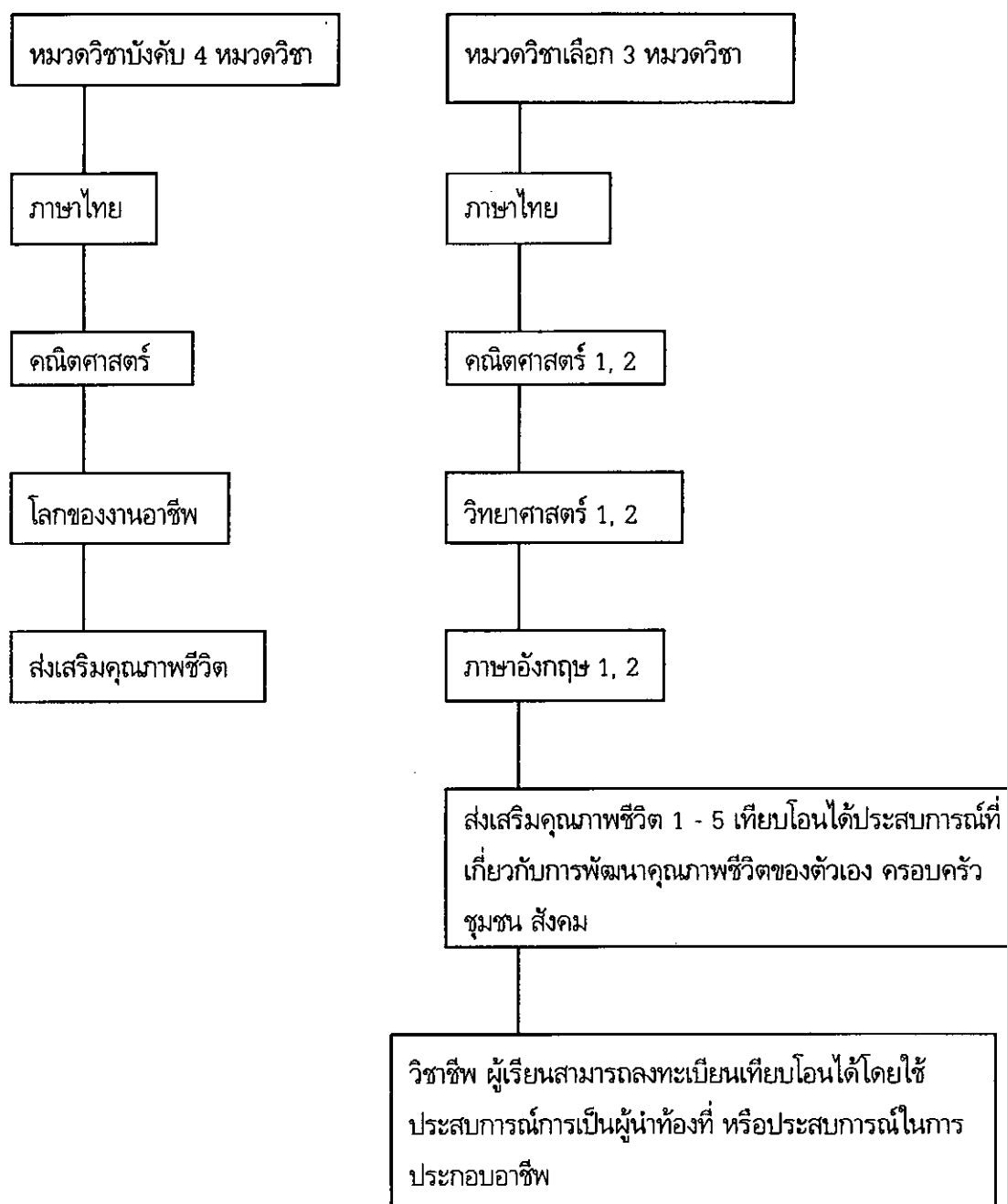
3. ใช้การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่ผู้นำท้องถิ่น ได้รับจากการดำเนินชีวิตและจากการศึกษอบรรณของหน่วยงานอื่น ๆ ให้มาเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตร โดยหากวิชาที่ได้รับจากการศึกษอบรรณหรือมีประสบการณ์ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดก็สามารถนำมาเทียบโอนได้โดยไม่ต้องลงทะเบียนเรียนในวิชานั้นอีก

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้กับผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการหมู่บ้าน มีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 (ก) : 47-55) ดังนี้

1. ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหลัก
2. กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและได้รับการศึกษอบรรณทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนตามบทบาทภารกิจอย่างหลากหลาย ซึ่งความรู้ส่วนใหญ่มีเนื้อหาชัดเจนที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในกลุ่มหรือหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต และวิชาอาชีพ ดังนั้นจึงเห็นควรให้นำความรู้ดังกล่าวมาเทียบโอนให้เป็นผลการเรียนตามหลักสูตรได้ จะทำให้ผู้เรียนเรียนเฉพาะที่จำเป็นและจบการศึกษาได้ในระยะเวลาอันสั้น

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพประกอบ 2 : หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สรุป ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื้อหาวิชาที่เรียนแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

- (1) สามัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ
- (2) อาชีพ ได้แก่ เกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม
- (3) คุณภาพชีวิต ได้แก่ ชีวิตความเป็นอยู่ รักเมืองไทย พลังงานกับชีวิต ท่องไปในโลกกว้าง

ศิลปวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย คุณธรรม จริยธรรมฯ

การเทียบโอนผลการเรียน

จากหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐ และเอกชนและนอกจากนั้นยังมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ ตลอดจนมีประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนั้นจึงเห็นควรให้นำความรู้ที่ได้รับโดยเฉพาะในกลุ่มหรือหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต และวิชาชีพมาเทียบโอนให้เป็นผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ดังนี้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ก. วิชาบังคับ มี 4 หมวดวิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ โลกของงานอาชีพ และส่งเสริมคุณภาพชีวิต ซึ่งผู้นำท้องถิ่นต้องเรียนทุกคน

ข. วิชาเลือก ซึ่งมีวิชาให้เลือกเรียนหลายหมวดวิชา คือ ภาษาไทย ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1-5 คณิตศาสตร์ 1,2 วิทยาศาสตร์ 1,2 ภาษาอังกฤษ 1,2 และวิชาอาชีพโดยผู้เรียนต้องเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา ผู้นำท้องถิ่นที่สามารถขอเทียบโอนในหมวดวิชาได้ทั้ง 3 หมวดวิชา

วิธีการเทียบโอนผลการเรียนวิชาอาชีพ สำหรับผู้นำท้องถิ่นที่มีการเทียบโอนได้ 2 ลักษณะ คือ

1. เทียบโอนตามเกณฑ์การเทียบโอนวิชาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ปกติ 5 วิธี คือ

1.1 เทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งวิทยาการ คือ แหล่งศึกษาอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ รับรอง

1.2 เทียบโอนจากสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

1.3 เทียบโอนจากประสบการณ์อาชีพที่มีอยู่

1.4 เทียบโอนจากการประกอบอาชีพ

1.5 เทียบโอนจากการจัดทำโครงการประกอบอาชีพ

2. เทียบโอนตามเกณฑ์การเทียบโอนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เพิ่มเติมเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มี 2 วิธี คือ

2.1 ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

1. มีประสบการณ์ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปต่อเนื่องกัน เทียบโอนวิชาชีพ (เลือก) ได้ 1 หมวดวิชา ถ้ามีการเทียบโอนในระดับประถมศึกษาแล้วจะนำมาเทียบโอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอีกไม่ได้

2. มีประสบการณ์ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปต่อเนื่องกัน เทียบโอนวิชาอาชีพ (เลือก) ได้ 2 หมวดวิชา ถ้ามีการเทียบโอนผลการเรียนในระดับประถมศึกษาแล้วจะนำมาเทียบโอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอีกไม่ได้

2.2 ตำแหน่งแพทย์ประจำตำบล/สารวัตรกำนัน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน

1. มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปต่อเนื่องกัน เทียบโอนวิชาอาชีพ (เลือก) ได้ 1 หมวดวิชา ถ้ามีการเทียบโอนระดับประถมศึกษาแล้ว จะนำมาเทียบโอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอีกไม่ได้

2. มีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปต่อเนื่องกัน เทียบโอนอาชีพ (เลือก) ได้ 2 หมวดวิชา ถ้ามีการเทียบโอนผลการเรียนระดับประถมศึกษาแล้วจะนำมาเทียบโอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอีกไม่ได้

2.3 เทียบโอนจากประสบการณ์และความสามารถพิเศษ เช่น การมีผลงานจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่หรือเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาชุมชนในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือได้รับรางวัลดีเด่นต่าง ๆ สามารถนำประสบการณ์และความสามารถพิเศษนั้นมาเทียบโอนวิชาอาชีพได้ 1 หมวดวิชา

วิธีเทียบโอนผลการเรียนวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต

เทียบโอนโดยการเสนอผลการเข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านหรือตำบล โดยเสนอแบบฟอร์มตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ การเป็นอาสาสมัครของผู้ไม่รู้หนังสือ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการพัฒนาถนนสาธารณะ โครงการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ธรรมชาติ โครงการที่เกี่ยวกับสาธารณสุข โครงการที่เกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม โครงการพัฒนาประชาธิปไตย

การรับสมัคร

1. คุณสมบัติของนักศึกษา ต้องเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และมีพื้นความรู้ ดังนี้

1.1 ระดับประถมศึกษา ไม่จำกัดพื้นความรู้

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สอบได้วุฒิอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม. 3 เดิม) หรือ
- ประถมศึกษาปีที่ 7 (ป. 7) หรือ
- ประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6) หรือ
- การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 หรือ
- หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา หรือ
- นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 หรือ

- วุฒิอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เทียบเท่าประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 หรือ

- นักธรรมชั้นเอก หรือธรรมศึกษา หรือใบรับรองวุฒิการสอบเทียบความรู้ชั้นมัธยมปีที่ 3 เพื่อสิทธิบางอย่าง

2. หลักฐานในการรับสมัคร

2.1 รูปถ่ายขนาด 3 x 4 ซม. จำนวน 3 รูป ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาดำ ถ่ายไม่เกิน 6 เดือน (ใช้ติดใบสมัคร 1 รูป และบัตรประจำตัวนักศึกษา 2 รูป)

2.2 สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมถ่ายเอกสาร จำนวน 1 ชุด

2.3 หนังสือสำคัญแสดงคุณวุฒิ พร้อมถ่ายเอกสาร จำนวน 1 ชุด

- ระดับประถมศึกษา นักศึกษาที่มีพื้นความรู้มาก่อน เช่น โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ (ครช.) การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 2 หรือการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 2 หรือวุฒิการศึกษาที่มีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเทียบโอนผลการเรียน

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักฐานการศึกษาที่แสดงว่าเป็นผู้ที่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้ว

3. การรับสมัครเป็นนักศึกษา

การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาให้ขึ้นทะเบียนตามวิธีการและสถานที่ที่สถานศึกษากำหนด และจะขึ้นทะเบียนได้เพียงสถานศึกษาเดียว หากประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ณ สถานศึกษา แห่งอื่นจะต้องลาออกจากสถานศึกษาเดิมก่อน มิฉะนั้นจะนำผลการเรียนมารวมกันเพื่อขอจบหลักสูตรไม่ได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 6-7)

การพัฒนสภาพการเป็นนักศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

2. ลาออก (จากการเป็นนักศึกษา)

3. ตาย

4. ไม่ลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพนักศึกษา เป็นเวลา 6 ภาคเรียน ปกติติดต่อกัน

* การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนการสอนประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การปฐมนิเทศ เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนเรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษา ทั้งนี้ควรมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลักทุกระดับในจังหวัด เพื่อชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียน การพบกลุ่ม การประเมินผลการเรียนและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งความร่วมมือและการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อการจัดการเรียนการสอน

2. การพบกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน และเสริมความรู้และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.1 วิธีการพบกลุ่ม ให้สถานศึกษาพิจารณากำหนดระยะเวลาการพบกลุ่มได้ตามความเหมาะสม โดยอาจดำเนินการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้ตามวิธีการและสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 พบกลุ่มภายหลังการประชุมกำหนด/ผู้ใหญ่บ้าน ที่ว่าการอำเภอ หรือ

2.1.2 พบกลุ่มภายหลังการประชุมสภาตำบล หรือ

2.1.3 พบกลุ่มในวัน เวลา และสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม โดยครูประจำกลุ่มได้ทำความตกลงกับผู้เรียนร่วมกัน เป็นต้น

ในระหว่างการพบกลุ่มดังกล่าว ครูประจำกลุ่มจะต้องเป็นผู้ทำให้เกิดกระบวนการกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน และให้ความรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมความรู้ทั้งด้านวิชาการและการพัฒนาชุมชน โดยอาจจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็น เช่น ปลัดอาวุโส พัฒนาการอำเภอ เกษตรอำเภอ ฯลฯ นอกจากนี้ครูประจำกลุ่มจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาการพบกลุ่มภาคทฤษฎี (การเป็นผู้นำการเขียนแผน โครงการ ฯลฯ) ตามเกณฑ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

2.2 กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หลังจากที่ครูประจำกลุ่มได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเขียนโครงการ ฯลฯ แก่นักศึกษาแล้ว นักศึกษาจะต้องเสนอโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนที่ตนรับผิดชอบ โดยให้หัวหน้าสถานศึกษาอนุมัติให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.2.1 จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตำบล/หมู่บ้านที่รับผิดชอบ

2.2.2 ปรับปรุงและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2.2.3 กิจกรรมอื่น ๆ ตามนโยบายของรัฐ

ทั้งนี้ โครงการ/กิจกรรมที่เสนอจะต้องใช้เวลา ดังนี้

- ระดับประถมศึกษา จะต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง (คือ กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน 4 ภาคปฏิบัติ)

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง (42 หน่วยกิจกรรม)

3. สื่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เพื่อให้บรรลุตามหลักการ วัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องวางแผนจัดหา บริการ บำรุงรักษา อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยสื่อต่าง ๆ ดังนี้

3.1 สื่อหลัก ได้แก่ ครูประจำกลุ่ม แบบเรียน หรือชุดการเรียน และรายการวิทยุเพื่อการศึกษาร่วมตารางออกอากาศ (ถ้ามี)

3.2 สื่อเสริม ได้แก่ หนังสือวารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่ส่วนราชการและภาคเอกชนจัดทำขึ้น ตลับแถบบันทึกเสียง วีดิโอเทปโทรทัศน์ รายการโทรทัศน์ วิทยากร

การประเมินผล

การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ดังนี้

1. ให้สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน
2. ระดับประถมศึกษา ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายกลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน หรือวิชา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประเมินผลการเรียนเป็นหมวดวิชา ทั้งนี้ ทั้ง 2 ระดับต้องประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของกลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐานหรือหมวดวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้

3. ให้มีการประเมินผลการเรียนเพื่อทราบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนอย่างต่อเนื่อง โดย

- ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อศึกษาความสนใจความถนัด ความพร้อม และพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา

- ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ทำการประเมินผลเป็นระยะ ๆ โดยให้มีการประเมินเมื่อจบเนื้อหาแต่ละตอนแต่ละเรื่อง ให้กลมกลืนกับกิจกรรมการเรียนการสอน และผลที่ได้จากการประเมินนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของคะแนนระหว่างภาคเรียน

4. การตัดสินผลการเรียน ให้นำคะแนนระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนรวมกัน โดยถือเกณฑ์ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จึงจะถือว่าสอบได้ โดยให้ระดับผลการเรียนเป็นไปตามวิธีการประเมินผลการเรียน ข้อ 4 ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องเข้ารับการประเมินผลปลายภาคเรียนด้วย

การจบหลักสูตร

นักศึกษาจะได้รับการอนุมัติให้จบหลักสูตร ดังนี้

1. นักศึกษาระดับประถมศึกษาจะต้องสอบไล่ได้กลุ่มสภาพประสบการณ์พื้นฐาน (บังคับ) 190 สภาพ และสอบได้กลุ่มสภาพประสบการณ์เสริม (เลือก) ไม่น้อยกว่า 60 สภาพ
2. นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สอบได้หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวด วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา
3. ต้องผ่านเกณฑ์การพบกลุ่มและกิจกรรมการพบกลุ่มตามระเบียบกิจกรรมการพบกลุ่มกำหนด
4. หัวหน้าสถานศึกษา เป็นผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร

สิทธิของผู้จบการศึกษาที่จะได้รับ

1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา (ป.6) พุทธศักราช 2531 หรือหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) พุทธศักราช 2530 จะได้รับประกาศนียบัตรและระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นหลักสูตรทางการศึกษาซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่าเทียมกับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในระบบโรงเรียนทุกประการ

2. ได้รับความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุป

จะเห็นได้ว่าการยกระดับพื้นฐานการศึกษาสำหรับผู้ ناتองถิ่นสามารถสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ประชากรกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่สำคัญคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น การยกระดับความรู้พื้นฐานทางการศึกษาแก่กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมีความจำเป็นทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อ และที่สำคัญคือผลสำเร็จในหน้าที่ความรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น

ด้านการจัดการศึกษาให้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เนื้อหาในหลักสูตรได้ปรับให้สอดคล้องกับบทบาท ภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในขอบข่ายวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต และวิชาอาชีพ ซึ่งสามารถนำมาเทียบโอนความรู้ได้โดยนำประสบการณ์ของผู้ที่ได้รับจากการดำเนินชีวิต และการได้ศึกษาจากหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร หากวิชาที่ได้รับจากการศึกษาอบรม หรือมีประสบการณ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดก็สามารถนำมาเทียบโอนได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลาอันสั้นภายใน 1 ปีครึ่งและที่สำคัญคือผู้ที่จบการศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จะได้รับประกาศนียบัตรและระเบียบผลการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นหลักฐานทางการศึกษามีศักดิ์ และสิทธิ์เท่าเทียมกับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในระบบโรงเรียนทุกประการ

โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานและมัธยมศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนในองค์กรปกครองท้องถิ่น

จังหวัดสุพรรณบุรี

1. หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ทรงคุณวุฒิ นับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในองค์กรปกครองท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้าน เพราะบุคคลเหล่านี้จะเป็นที่ยอมรับและมีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันและดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ดังนั้น นโยบายการพัฒนาโดยจะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของผู้นำชุมชน ซึ่งใน

อดีตที่ผ่านมาผู้นำเหล่านี้สามารถแสดงบทบาทได้มากพอสมควร แต่เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ประกอบรัฐบาลมีนโยบายในการที่จะกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น และสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่น ซึ่งเป็นคณะกรรมการในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่จะเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่ง เพราะช่วยให้การแก้ปัญหาการปฏิบัติงานในองค์กรมีประสิทธิภาพและเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วไป ดังนั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้จัดให้มีโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนในองค์กรปกครองท้องถิ่นของจังหวัดสุพรรณบุรี

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนในองค์กรปกครองท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบล กรรมการหมู่บ้าน
2. เพื่อยกระดับพื้นฐานการศึกษาของผู้นำชุมชนในองค์กรปกครองท้องถิ่นให้สูงขึ้นอย่างน้อยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่นที่ไม่จบมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3)

4. ระยะเวลาในการดำเนินการ

ดำเนินการในช่วงปีงบประมาณ 2536 - 2539

5. การประเมินผล

1. ประเมินผลจากความสนใจในการเข้าร่วมโครงการและความพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ
2. ประเมินจากความร่วมมือของเครือข่ายและการสนับสนุน

6. ผู้รับผิดชอบ

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทุกแห่ง

7. ความสัมพันธ์กับโครงการอื่น

โครงการการศึกษานอกโรงเรียนที่ดำเนินงานในพื้นที่ทุกโครงการ

8. ผลคาดว่าจะได้รับ

ผู้นำท้องถิ่นในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจอันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามเป้าหมาย

โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานและมัธยมศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีผู้ร่วมโครงการดังนี้

ปี 2536 จำนวน 3,575 คน

ปี 2537 จำนวน 3,920 คน

ปี 2538 จำนวน 4,853 คน

ปี 2539 จำนวน 6,378 คน

รวมผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น จำนวน 18,726 คน (สถิติการศึกษานอกโรงเรียน. 2539 : 17-22)

สำหรับโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานและมัธยมศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโครงการสนองนโยบายที่ต้องการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ให้ได้รับความรู้พื้นฐานอย่างต่ำระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะได้ นำ ความรู้ที่ได้รับเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุพรรณบุรีจึงเห็นควรจัดโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานและมัธยมศึกษาสำหรับชุมชนในองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งโครงการดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับกรมการปกครอง และกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสุพรรณบุรี

สถานภาพของจังหวัดสุพรรณบุรีในตอนนี้จะกล่าวถึงลักษณะภูมิประเทศ สถานภาพทางการปกครองและประชากร สถานภาพทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางการศึกษา

1. ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดสุพรรณบุรีมีเนื้อที่ทั้งหมด 5,358.01 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง และสระบุรี ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มตั้งอยู่ในเขตภาคกลาง ห่างจากกรุงเทพมหานคร 100 กิโลเมตร (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี. 1 : ม.ป.ป.)

2. สถานภาพการปกครองและประชากร จังหวัดสุพรรณบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง เดิมบางนางบวช บางปลาม้า ศรีประจันต์ สองพี่น้อง สามชุก อู่ทอง ด่านช้าง และหนองหญ้าไซ มีกิ่งอำเภอ 109 ตำบล 909 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 847,867 คน ชาย 433,386 คน หญิง 414,481 คน (ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี. 2539 : 5)

3. สถานภาพทางเศรษฐกิจ ประชาชนในจังหวัดสุพรรณบุรี รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม อาชีพหลักคือทำไร่ ทำนา รองลงมาอยู่ในภาคอุตสาหกรรมเป็นโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2537 : 104)

4. สถานภาพทางการศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษา คือ โรงเรียนเทศบาล 2 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 458 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 32 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 5 แห่ง อุดมศึกษา 2 แห่ง (ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี. 2539 : 10) นอกจากนี้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนได้มอบให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแต่ละอำเภอดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อบริการประชาชนทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งได้จัดการศึกษาดังนี้

4.1 จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เปิดดำเนินการ 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านการจัดการศึกษาสายสามัญ ได้มีการปรับปรุงการศึกษาสายสามัญเป็น 3 แผนการเรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความสนใจ คือ แผนการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ แผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ และแผนการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อการศึกษาให้ครบวงจรและเหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน วิธีการเรียนมี 3 วิธี คือ แบบชั้นเรียน ทางไกล และด้วยตนเอง หลักสูตรทั้ง 3 แผนการเรียนใช้หลักสูตรเดียวกัน คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ.2520 ส่วนระดับประถมศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ.2531 ใช้เวลาศึกษา 2 ปี หรือ 4 ภาคเรียน ยกเว้นในกรณีเทียบโอน

4.2 จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ แบ่งเป็นกลุ่มสนใจ หลักสูตร 30 ชั่วโมง และอาชีพ หลักสูตร 50-400 ชั่วโมง ถ้ามากกว่า 400 ชั่วโมง ต้องขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ การจัดสายอาชีพมี 2 หลักสูตรให้เลือกเรียนดังนี้

4.2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพด้วยวิธีเรียนทางไกล (ปวช.ทางไกล) เป็นหลักสูตรใหม่ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่ทำงานอยู่แล้วได้มีโอกาสเรียนต่อให้มีวุฒิสูงขึ้น สาขาที่เปิดสอนเช่น คอมพิวเตอร์ การโรงแรม และวิทยาการจัดการ

4.2.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ หรือ ปอ. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลาเรียน 3 ปี (การศึกษาตลอดชีวิต. 2540 : 11-12)

4.3 การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างไม่เป็นระบบ และแบบแผน โดยเฉพาะเป็นวิธีการจัดการบริการการศึกษาด้านข่าวสารข้อมูลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อ แหล่งความรู้ ประเภทต่าง ๆ จากภาวะสิ่งแวดล้อมจากประสบการณ์ และการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่เป็นจริงในชีวิตจริง เช่น การอ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์ ชมรายการโทรทัศน์ และรับฟังวิทยุ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539 : 90)

สรุป จากบทบาทภารกิจของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอตามที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า การจัดกิจกรรมของการศึกษาออกโรงเรียนมีความยืดหยุ่น
คล่องตัว สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความหลากหลาย มี
วิธีการเรียนหลายวิธีตามความสนใจของผู้เรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ หลักสูตรที่ใช้มีความสอดคล้อง
กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชน จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของการศึกษาออกโรงเรียนจัด
การศึกษาเพื่อบริการประชาชนอย่างแท้จริง

ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่เท่านั้น ได้มีการค้นคว้าและพัฒนา
มาจากแนวคิดของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2523 : 130-131) ได้นำมากล่าวอ้างโดย
สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ จากผลการทดลองได้ 3 ข้อ ดังนี้คือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กล่าวไว้ว่าเมื่ออินทรีย์พร้อมที่จะเรียนรู้และได้
เรียน ก็เกิดความสุขพอใจ และหากอินทรีย์พร้อมที่จะเรียนแล้วไม่ได้เรียนก็จะเกิดความรำคาญ และเมื่อ
อินทรีย์ไม่พร้อมที่จะเรียนและถูกบังคับให้เรียนจะเกิดความรำคาญใจ

2. กฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวไว้ว่า ผลแห่งปฏิกิริยาตอบสนองใดที่เป็นที่พอใจ
อินทรีย์ย่อมกระทำการปฏิกิริยานั้นซ้ำ และผลของปฏิกิริยาใดที่ไม่เป็นที่พอใจบุคคลจะหลีกเลี่ยงการทำ
ปฏิกิริยานั้นซ้ำอีก

3. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมใดที่ได้มีโอกาสกระทำซ้ำ
บ่อย ๆ และมีการปรับปรุงเสมอ ย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ สิ่งที่ยึดติดไปย่อมกระทำไม่ได้ดี
เช่นเดิม อาจทำให้เกิดการลืมได้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike แสดงให้เห็นว่า

1. ในการเรียนรู้หรือการแก้ปัญหาของคนนั้น เป็นการลองถูก และจะหาวิธีที่ดีที่สุดหลายวิธี
มาแล้ว

2. เจตนาดี หรือความเชื่อ จะเป็นเครื่องช่วยยั้งจุดมุ่งหมายว่า ทำอย่างไรจึงจะพอใจหรือไม่
พอใจ

3. พฤติกรรมการเรียนรู้ของเรา จะเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ถ้ามองว่าปัญหาใหม่ไม่
แตกต่างจากปัญหาที่เคยประสบมาแล้ว หรือสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันแล้ว การตอบสนองนั้นมักจะคล้ายคลึงกัน
หรือบางทีก็มีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2523)

มานพ กาละดี (2515 : 79-102) ได้รวบรวมแนวความคิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการเรียน
รู้ของผู้ใหญ่ไว้ 8 ประการ คือ

1. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเขาต้องการที่จะเรียน

2. ผู้ใหญ่จะเรียนเฉพาะสิ่งที่เขามีความรู้สึกว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเรียน
3. ผู้ใหญ่เรียนรู้โดยการกระทำ
4. ศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่อยู่ที่ปัญหา และปัญหาเหล่านั้นจะต้องเป็น
5. ประสบการณ์ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
6. ผู้ใหญ่จะเรียนได้อย่างดียิ่งในบรรยากาศที่เป็นกันเอง
7. การสอนผู้ใหญ่ ควรจะใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง
8. ผู้ใหญ่ต้องการแนะแนว ไม่ใช่คะแนนหรือการสอน

โนลส์ (สวธน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 193; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1975) ได้ทำการศึกษาวิจัย และสรุปเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning theory) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี หากตรงกับความต้องการและความสนใจของเขา

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situation) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลาง ในการเรียนการสอน ดังนั้น ในการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จึงควรยึดถือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่เป็นสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) คือ การที่ผู้สอนพยายาม วิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด มีส่วนใดพอที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง และหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ คือ การมีความรู้สึกรู้ต้องการ ที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นครูจึงควรมีบทบาทเป็นผู้ร่วมอยู่ในกระบวนการสืบหา หรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน ไม่ควรเป็นผู้สื่อความรู้แก่นักเรียน และคอยทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงใด

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Diference) จะมีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้น ดังนั้นในการสอนผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงรูปของการเรียนการสอน (style) เช่น เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้แต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน

โนลส์ (ไมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. 2520 : 10; อ้างอิงมาจาก โนลส์. ม.ป.ป.) กล่าวว่า บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นมี 2 ประการ คือ

1. ความต้องการทางกายภาพ คือ ความต้องการในสิ่งที่สามารถทำให้ร่างกายได้เป็นอยู่ในสภาพพึงประสงค์ เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2. ความต้องการทางการศึกษา คือ ช่องว่างระหว่างความรู้ ความสามารถของบุคคลที่มีอยู่ในปัจจุบันกับความรู้ความสามารถที่จำเป็นจะต้องรู้ให้มากขึ้น เพื่อการดำเนินกิจกรรมของตนของสถาบันที่ตนทำงานหรือสังคมที่ตนอาศัยอยู่

ทฤษฎีของมาสโลว์ ซึ่งนิยมเรียกว่า ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองหรือมีความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะแสวงหาความต้องการในสิ่งอื่นต่อไปอีก ความต้องการของมนุษย์จะเป็นไปในลักษณะจากต่ำไปหาสูงที่เรียกว่า ลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นสูงก็จะตามมาลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์แบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ (Maslow, 1954 : 80-92)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2. ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการเพื่อให้ตนเองมีความปลอดภัย และมีความมั่นคงทางฐานะ เศรษฐกิจ และงานอาชีพ

3. ความต้องการทางด้านสังคมและการเป็นเจ้าของ (Social and Belonging Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกที่ตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม มีความต้องการเพื่อน เช่น การเข้าไปเป็นสมาชิกขององค์การหรือสมาคมต่าง ๆ

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem of Status Needs) เป็นความต้องการมีเกียรติยศ มีฐานะดีในสังคม ได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไป

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ (Self-actualization or Self-realization Needs) ความต้องการนี้นับเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้

ความต้องการทั้ง 5 ประการข้างต้นของมาสโลว์นี้เรียงลำดับจากความจำเป็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยความต้องการของร่างกายเป็นพื้นฐานขั้นแรกสำหรับความต้องการขั้นต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 63) ได้ศึกษาถึงความมุ่งหวังในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียน กลุ่มนักศึกษา กลุ่มผู้ทำงาน และกลุ่มครู โดยใช้สัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของประชากรเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ตัวแปรมี 5 ตัว คือ ตัวแปรด้านความหมายของการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ด้านความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ด้านลักษณะความคาดหวังในการสำเร็จการศึกษา ด้านลักษณะแผนการดำเนินชีวิต และด้านความมากน้อยในการสนับสนุนทางการเงิน

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน นักศึกษา ผู้ทำงาน และครู ประมาณร้อยละ 49 ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 43 ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 57 คาดว่าตนจะสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ร้อยละ 68 ตั้งใจที่จะทำงาน และเรียน พร้อมกัน และร้อยละ 24 เห็นว่าตนมีการสนับสนุนทางด้านการเงินเพื่อการศึกษาต่อ

ชาตรี อายุวัฒน์ (2518 : 80-81) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในโรงเรียนสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ เมื่อปีการศึกษา 2518 พบว่า สภาพทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่ คือ สมรสแล้ว มีความรู้ระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพค้าขาย รับราชการ ทำไร่ ทำนา และองค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าในหลักสูตร คือ มีความชอบ เป็นอาชีพที่ทำงานทำได้ง่าย เพื่อนำไปหารายได้พิเศษ เป็นอาชีพที่ทำรายได้ดี ใช้เงินทุนเรียนน้อย เพื่อนำไปเป็นอาชีพรอง ต้องการทราบลักษณะของวิชาชีพที่เรียน และต้องการนำเอาไปใช้ภายในครอบครัว

ปราณี สุธีรนาทิจ (2520 : 68) ได้ศึกษาภูมิหลังของผู้ใหญ่ระดับ 3 ในภาคปลายของปีการศึกษา 2518 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 17-19 ปี เป็นโสด มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 500 บาท มีความรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จบการศึกษามาแล้ว 6-10 ปี มาเรียนด้วยตนเอง และเหตุที่ทำให้มาเรียน คือ ไม่มีเงินทุนพอที่จะเรียนต่อในภาคปกติ และมีจุดหมายเพื่อการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น

บุญสม พงษ์พันธ์ (2525 : 98) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพในโรงเรียนราชภัฏอาชีวศึกษา หลักสูตรโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพทั่วไปของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นโสด มีอายุไม่เกิน 20 ปี มีความรู้ระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยที่ทำให้เลือกเรียน คือ มีความชอบและรักในวิชาชีพที่เรียน ต้องการรู้ลักษณะของวิชาที่เรียน และสามารถปฏิบัติได้ เป็นวิชาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของตน สามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระได้ สังคมให้การยอมรับ และให้ความสำคัญต่อวิชาชีพที่เรียน

นฤมล สิละบุตร (2531 : 58) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทในจังหวัดนครราชสีมา ในระดับความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์คาดว่าจะได้รับ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นและด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ และเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครต้องตัดสินใจจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา และอาชีพ หลักของอาสาสมัคร ผลการศึกษวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการในระดับมาก คือ ด้านความต้องการส่วนตัว ด้านความทันสมัย

ณรงค์ เทียนสง (2526 : 24) ได้ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พบว่าผู้ใหญ่มีเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อสร้างอนาคต เพื่อยกสถานภาพชีวิตของตนให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อความก้าวหน้าและเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ต้องการเป็นคนฉลาดเหมือนคนอื่น ๆ และต้องการเรียนให้สูงขึ้น

ประภาศรี มานะ (2528 : 102) ได้ศึกษาลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เหตุผลของการเข้าเรียนต่อคือ เพื่อต้องการเพิ่มพูนความรู้

อนันต์ พงษ์สัตยา (2529 : 65) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือตามโครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติจังหวัดน่าน พบว่า เหตุผลในการเข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือ คือ ต้องการอ่านออกเขียนได้ เห็นความสำคัญของการอ่านออกเขียนได้ กำหนดผู้ใหญ่บ้าน ชักจูงให้มาเรียนและเห็นว่าเป็นการเรียนที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

ลดาวัลย์ บุญญพนิช (2540 : 90) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานเพื่อยกระดับความรู้ของตนเองให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางการศึกษาและนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเอง

วงแห สุวรรณรักษ์ (2538 : 86) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามทัศนะของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกที่มีความต้องการพัฒนาบุคลากร 7 ด้าน คือ ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ ด้านการศึกษาและดูงานนอกสถานที่ ด้านการพัฒนาจิตใจ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ ด้านการฝึกอบรมสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยจำแนกตามประเภทบุคลากร วุฒิสถาบัน การศึกษา อาชีวศึกษา พบว่า ข้าราชการและลูกจ้างประจำมีความต้องการในการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บุคลากรที่มีวุฒิต่างกันมีความต้องการในการได้รับการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บุคลากรที่มีอายุราชการต่างกันมีความต้องการได้รับการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (National Institute for Adult Education. 1970) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนสถานศึกษา พบว่า เหตุผลด้านอาชีพ เป็นเหตุผลสำคัญที่สุด รองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง รองลงมาเพื่อต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น กลุ่มแม่บ้าน รองลงมาได้แก่ ต้องการเข้าร่วมสังคม และส่วนเหตุผลอื่นมีอาทิเช่น มาเรียนเพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี หรือสนใจในกิจกรรมนั้นเป็นพิเศษอยู่แล้ว เป็นต้น

ครอส และเวลลีย์ (Darkenwald and Merriam. 1982 : 128 - 130; citing Cross and Valley. 1982) ได้ศึกษาเหตุผลการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ทั้งที่กำลังจะเข้าเรียนและที่กำลังเรียนอยู่ โดยได้แบ่งเหตุผลในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ออกเป็น 9 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ (2) ด้านส่วนตัว (3) ด้านชุมชน (4) ด้านศาสนา (5) ด้านสังคม (6) ด้านการหนีความจำเจ (7) ด้านการทำตามกฎหมาย (8) ด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น และ (9) ด้านเพื่อความรู้ในเชิงวัฒนธรรม สรุปผลของการศึกษาของ ครอส และเวลลีย์ พบว่า สำหรับผู้ที่กำลังจะเข้าเรียน มีเหตุผลในการเข้าเรียน ด้านชุมชน ด้านส่วนตัว และด้านเพื่อความรู้ในระดับสูงสุด และมีเหตุผลในการเข้าเรียนด้านสังคม และด้านการหนีจากสภาพจำเจอยู่ในระดับต่ำสุด ส่วนผู้ที่กำลังเรียนอยู่ พบว่า อายุ เพศ และสถานภาพทางสังคม มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าเรียน โดยเฉพาะด้านเพศนั้น พบว่า เพศหญิงให้ความสำคัญกับเหตุผลด้านส่วนตัว ส่วนเพศชายให้ความสำคัญกับเหตุผลด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น ด้านศาสนา และด้านการหนีจากความจำเจ ด้านอายุ พบว่าผู้ที่มีอายุสูงให้ความสำคัญกับด้านความรู้ ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว และคนผิวดำให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว ด้านชุมชน และด้านความรู้เชิงวัฒนธรรม

รัตนา พุ่มไพศาล (2521 : 33-34) ได้สำรวจความต้องการในการเข้าเรียนในสถานศึกษาของผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่เข้าเรียนต่อเพื่อต้องการความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไป เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพอใจ เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน เพื่อต้องการเป็นพ่อแม่ที่ดี เพื่อหางานใหม่ เพื่อต้องการเพื่อนใหม่ เพื่อต้องการประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร เพื่อต้องการเข้าใจปัญหาสังคม เพื่อต้องการรู้สึกเป็นเจ้าของเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาส่วนตัวและเพื่อยกระดับการศึกษา ความต้องการเหล่านี้มีความสำคัญเรียงตามลำดับดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่า หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีคนสนใจมากที่สุด ได้แก่ โปรแกรมงานอดิเรก และหลักสูตรการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพได้รับความนิยมเป็นอันดับรองลงมา

ศูนย์สถิติการศึกษาแห่งชาติ (National Center for Education Statistics. 1975) ของสหรัฐอเมริกาหรือที่เรียกว่า NCES ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุน้อย ผิวดำ มีระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูง และทำงานประจำเกี่ยวกับการให้บริการสังคม (Human Services) ส่วนเพศไม่พบความสัมพันธ์ต่อการเข้าเรียนของผู้ใหญ่แต่อย่างใด

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่ผู้วิจัยได้นำมากล่าวไว้แล้วนั้น สามารถสรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาของผู้ใหญ่นั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากสาเหตุหรือองค์ประกอบหลายประการแตกต่างกันออกไป เช่น มาเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ มาเรียน เพื่อยกระดับความสามารถในอาชีพของตน มาเรียนเพื่อพัฒนาตนเอง มาเรียนเพื่อต้องการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนของตนและผู้อื่น มาเรียนเพื่อความรู้

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้เรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน
2. ผู้เรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน
3. ผู้เรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน
4. ผู้เรียนที่มีระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน
5. ผู้เรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เรียนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล, หมู่บ้าน ที่เข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองศรีประจันต์ บางปลาม้า สามชุก ดอนเจดีย์ อุทัย และด่านช้าง รวม 1,370 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกเฉพาะอำเภอ ตำบล ที่มีกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล, หมู่บ้านระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กลุ่มตัวอย่าง 205 คน จำแนกเป็น กำนัน 17 คน ผู้ใหญ่บ้าน 72 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 75 คน แพทย์ประจำตำบล 4 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล หมู่บ้าน 37 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 205 คน กลุ่มตัวอย่างแสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น จำแนกตาม อำเภอ ตำบล

จังหวัด/อำเภอ	ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	กำนัน	แพทย์ประจำตำบล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	รวมทั้งสิ้น
จังหวัดสุพรรณบุรี						
1. อำเภอเมือง						
9 ตำบล	7	10	3	3	1	24
2. อำเภอศรีประจันต์						
7 ตำบล	7	6	1	-	6	20
3. อำเภอบางปลาม้า						
8 ตำบล	10	12	-	-	-	22
4. อำเภอสามชุก						
7 ตำบล	5	9	1	-	6	21
5. อำเภอดอนเจดีย์						
5 ตำบล	10	7	4	1	9	31
6. อำเภออุทุมพร						
10 ตำบล	12	9	1	-	9	31
7. อำเภอด่านช้าง						
6 ตำบล	21	22	7	-	6	56
รวม	72	75	17	4	37	205

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมคำถามในแบบสอบถาม 3 ด้านลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีความคาดหวังมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีความคาดหวังมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีความคาดหวังปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีความคาดหวังน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีความคาดหวังน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended-Form) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่น กรรมการศึกษาออกโรงเรียน
2. สัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นที่เข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Scale)
4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1-3 มาสร้างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้เรียนต่อในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานกรรมการควบคุมปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก)
ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้แก้ไขและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อคำถามและแก้ไขการใช้ภาษาให้รัดกุมยิ่งขึ้น
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้นำท้องถิ่น จำนวน 30 คน ในจังหวัดสุพรรณบุรี แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสืออนุญาตจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนถึงศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แจ้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนถึงหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอต่าง ๆ ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้ครูประจำกลุ่มนำไปแจกให้กับนักเรียน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่เรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 205 ฉบับ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม และขอความอนุเคราะห์ครูประจำกลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ และผู้วิจัยจะมารับด้วยตนเอง โดยนัดหมายไปรับแบบสอบถามกลับคืนภายใน 30 วัน

3. เมื่อครบกำหนดเวลา 30 วันแล้ว ผู้วิจัยได้ติดต่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเพื่อนัดวัน เวลาไปรับแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามกลับมาไม่ครบ เนื่องจากบางอำเภอ ครูประจำกลุ่มยังเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไม่ครบ ผู้วิจัยจึงได้ติดต่อประสานงานขอความร่วมมือเป็นการส่วนตัวกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ช่วยติดตามเร่งรัดนำแบบสอบถามกลับคืนโดยผู้วิจัยนัดวัน เวลา ไปรับแบบสอบถามคืนอีกครั้ง ซึ่งเมื่อครบกำหนด 30 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดรวม 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้แล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ไว้เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และประเมินค่าระดับความคาดหวังของผู้เรียน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจำนวนกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้ t-test และกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F-test หากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้วิธีของนิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Sciences Version-10)

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนมีดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

1.1 หาค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ลัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 54)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 126) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \cdot \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (ลิ้น สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2531 : 36)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1, S_2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F-Test (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

4. เมื่อผลการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentize q - Statistic ของนิวแมนคูลส์ (Newman - Keuls Methods) (Winer. 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{T_{\text{largest}} - T_{\text{smallest}}}{MS_{\text{error}}/n}$$

เมื่อ q	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
T_{largest}	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
T_{smallest}	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
MS_{error}	แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน
n	แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ย่อซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (t-distribution)
- F แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่มตัวอย่าง (F-distribution)
- q แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
- df แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- SS แทน ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum Square)
- * แทน ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ทั้ง 3 ด้าน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนน (Class Interval) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความคาดหวังมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความคาดหวังมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความคาดหวังปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความคาดหวังน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ความคาดหวังน้อยที่สุด

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน ดังปรากฏในตาราง 2 เป็นการวิเคราะห์โดยนำข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอเป็นค่าร้อยละ จำแนกตามอายุ พื้นที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียน ต่อโครงการและอาชีพ

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของผู้นำท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	58	28.30
35 - 45 ปี	89	43.40
45 ปีขึ้นไป	58	28.30
รวม	205	100.00
พื้นที่ปฏิบัติงาน		
ปฏิบัติงานในระดับตำบล	85	41.50
ปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน	120	58.50
รวม	205	100.00
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
ต่ำกว่า 5 ปี	110	53.70
5 ปีขึ้นไป	95	46.30
รวม	205	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ</u>		
ต่ำกว่า 10 ปี	81	39.50
10 ปีขึ้นไป	124	60.50
รวม	205	100.00
<u>อาชีพ</u>		
เกษตรกร	161	78.50
ค้าขาย	28	13.70
ธุรกิจ	16	7.80
รวม	205	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้เรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จำนวน 205 คน จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 35-45 ปี มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 นอกนั้นอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี กับมากกว่า 45 ปีขึ้นไป โดยมีจำนวนเท่ากันคือ 58 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 ปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน นอกนั้นปฏิบัติงานในระดับตำบล และส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำท้องถิ่นในระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 นอกนั้นดำรงตำแหน่งในระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป สำหรับเรื่องระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่อโครงการพบว่า ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่จบการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่อโครงการเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60.50 จำนวน 124 คน นอกนั้นจบการศึกษามาแล้วเป็นเวลากว่า 10 ปี เรื่องอาชีพพบว่า ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร 161 คน คิดเป็นร้อยละ 78.50 นอกนั้นประกอบอาชีพค้าขาย และธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.70, 7.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ดังปรากฏในตาราง 3-6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมรายด้านและรายข้อ

ความคาดหวัง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคาดหวัง
ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	3.84	0.53	มาก
ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	3.94	0.47	มาก
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.93	0.51	มาก
รวม	3.91	0.46	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้เรียนมีความคาดหวังในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านและมีค่าคะแนนเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 3.94$) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.93$) และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.84$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ความคาดหวังของผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคาดหวัง
ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน			
1. สามารถทำงานได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น	4.00	0.69	มาก
2. มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และสามารถ นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	3.82	0.74	มาก
3. จัดทำแผนงาน โครงการต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	3.82	0.85	มาก
4. นำแผนไปสู่การปฏิบัติตามแผนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ	3.77	0.75	มาก
5. สามารถสั่งการได้ถูกต้อง เด็ดขาด	3.78	0.83	มาก
6. สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน	3.90	0.77	มาก
7. สามารถริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน	3.87	0.68	มาก
8. ช่วยเหลือชุมชนในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้	3.81	0.76	มาก
9. ประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ กับชุมชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.91	0.74	มาก
10. สามารถเข้าใจคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาและปฏิบัติได้รวดเร็วและถูก ต้อง	3.99	0.70	มาก
11. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมกับชุมชน	3.81	0.73	มาก
12. เป็นแกนนำชักชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนโดยประหยัดงบประมาณได้มากที่สุด	3.86	0.77	มาก
13. ปฏิบัติงานสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายโอกาสทาง การศึกษาไปสู่กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ได้	3.79	0.76	มาก
14. สามารถแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งในชุมชนและก่อให้เกิดความ สามัคคีในชุมชนได้มากขึ้น	3.71	0.81	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.53	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน มีความคาดหวังต่อการศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.71-4.00 โดยเฉพาะความคาดหวังในเรื่องการปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น (ข้อ 1) และเรื่องความสามารถในการเข้าใจคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและสามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง (ข้อ 10) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.00 และ 3.99 ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง

ความคาดหวังของผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคาดหวัง
ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง			
1. เป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในชุมชนมากขึ้น	3.99	0.63	มาก
2. ได้รับการยอมรับในการเป็นผู้นำมากขึ้นกว่าเดิม	3.90	0.75	มาก
3. เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองในการเป็นผู้นำมากขึ้น	4.01	0.65	มาก
4. มีความรู้ประสบการณ์และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติด้านการปกครองได้มากขึ้น	3.93	0.71	มาก
5. เป็นที่ศรัทธาของคนทั่วไปในชุมชนมากขึ้น	3.87	0.70	มาก
6. เป็นนักปกครองแบบประชาธิปไตยมากขึ้น	3.93	0.73	มาก
7. มีความรู้ใหม่ ๆ ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ	4.03	0.72	มาก
8. สามารถเข้าสังคมได้เป็นอย่างดี	4.01	0.66	มาก
9. สามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	3.84	0.76	มาก
10. มีความรับผิดชอบในการทำงานได้มากขึ้น	3.96	0.70	มาก
11. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น	3.93	0.67	มาก
12. มีความมั่นใจสามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาชุมชนได้มากขึ้น	3.98	0.68	มาก
13. กล้าตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้รวดเร็วถูกต้อง	3.90	0.75	มาก
14. สามารถเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นใน ระบอบประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง	3.87	0.71	มาก
15. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.90	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.94	0.47	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน มีความคาดหวังต่อการศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง โดยสรุปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังต่อการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.84 - 4.03 โดยเฉพาะความคาดหวังในเรื่องการมีความรู้ใหม่ ๆ ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ (ข้อ 7) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.03 และอันดับรองลงมา คือ เรื่องการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองในการเป็นผู้นำมากขึ้น (ข้อ 3) กับเรื่องความสามารถเข้าสังคมได้เป็นอย่างดี (ข้อ 8) มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.01

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ความคาดหวังของผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคาดหวัง
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต			
1. มีพละนาถัยแฉงแรงแ	3.87	0.82	มาก
2. มีทืออยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่เหมะสม	3.89	0.76	มาก
3. มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น	3.88	0.77	มาก
4. มีทักษะในการพัฒนาอาชีพให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น	3.97	0.67	มาก
5. มีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนมากขึ้น	3.97	0.72	มาก
6. ได้รับการพัฒนาด้านจิตใจให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	3.97	0.68	มาก
7. มีการพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมได้ดีขึ้นเท่าเทียมกับบุคคลอื่น	3.93	0.72	มาก
8. ได้รับการพัฒนาอาชีพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้	3.96	0.73	มาก
9. มีระเบียบ วินัย และเคารพกฎหมายมากยิ่งขึ้น	4.05	0.75	มาก
10. มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมในชุมชนได้มากขึ้น	3.93	0.70	มาก
11. มีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ	3.92	0.75	มาก
12. พัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรม จริยธรรม มากขึ้น	3.99	0.71	มาก
13. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป	3.90	0.75	มาก
14. มีความรู้ ความสามารถดำเนินชีวิตได้ตามหลักพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	3.91	0.78	มาก
15. สามารถเพิ่มผลผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้มากขึ้น	3.90	0.70	มาก
16. สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพได้มากขึ้น	3.81	0.69	มาก
17. สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากขึ้น	3.90	0.73	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.93	0.51	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน มีความคาดหวังต่อการศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.81 - 4.05 โดยเฉพาะความคาดหวังในเรื่องการมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายมากยิ่งขึ้น (ข้อ 9) และเรื่องการพัฒนาจิตใจให้มีคุณภาพ จริยธรรมมากขึ้น (ข้อ 12) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.05 และ 3.99 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้ พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระ ด้านอายุ พื้นที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ และอาชีพ ดังปรากฏในตาราง 7-12

ตาราง 7 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้ พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอายุแตกต่างกัน

ความคาดหวัง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.67	.83	.30
	ภายในกลุ่ม	202	55.33	.27	
	รวม	204	57.00		
2. ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	.71	.35	1.62
	ภายในกลุ่ม	202	44.35	.22	
	รวม	204	45.06		
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2	1.01	.50	1.97
	ภายในกลุ่ม	202	51.77	.25	
	รวม	204	52.78		
4. รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.96	.48	2.26
	ภายในกลุ่ม	202	42.99	.21	
	รวม	204	43.95		

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีพื้นที่การปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ความคาดหวังของผู้เรียน	พื้นที่ปฏิบัติงาน				t
	ปฏิบัติงานในระดับตำบล n = 85		ปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน n = 120		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	3.88	0.58	3.82	0.49	0.70
ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	3.95	0.50	3.93	0.45	0.36
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.87	0.52	3.97	0.50	-1.41
รวมทุกด้าน	3.90	0.50	3.91	0.44	-0.19

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของผู้เรียนต่อ โครงการยก
ระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน

ความคาดหวังของผู้เรียน	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		
	n = 110		n = 95		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	3.75	0.48	3.95	0.57	-2.75**
ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	3.89	0.41	3.99	0.52	-1.54
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.86	0.48	4.00	0.53	-1.91
รวมทุกด้าน	3.84	0.41	3.98	0.51	-2.22

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้นำท้องถิ่นมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการแตกต่างกัน

ความคาดหวังของผู้เรียน	ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนเข้ามาเรียนต่อ				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	n = 81		n = 124		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	3.73	0.44	3.92	0.57	-2.60
ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	3.87	0.40	3.99	0.51	-1.98
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.85	0.39	3.97	0.57	-1.79
รวมทุกด้าน	3.82	0.37	3.96	0.51	-2.30

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นต่างมีความคาดหวังต่อโครงการในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว นอกนั้นไม่พบที่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้เรียนที่มีต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพ แตกต่างกัน

ความคาดหวังของผู้เรียน	อาชีพ						F
	เกษตรกรรม		ค้าขาย		ธุรกิจ		
	n = 161		n = 28		n = 16		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	3.84	0.53	3.70	0.54	4.06	0.42	2.43
ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	3.92	0.46	3.86	0.44	4.24	0.49	3.93 [*]
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.88	0.50	3.92	0.51	4.32	0.42	5.47 ^{**}
รวมทุกด้าน	3.88	0.46	3.83	0.46	4.21	0.40	4.19 [*]

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นต่างมีความคาดหวังต่อโครงการในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคาดหวังในด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่พบที่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอาชีพแตกต่างกัน

ความคาดหวัง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.34	0.67	2.43
	ภายในกลุ่ม	202	55.66	0.27	
	รวม	204	57.00		
2. ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.69	0.84	3.93
	ภายในกลุ่ม	202	43.37	0.21	
	รวม	204	45.06		
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2	2.71	1.35	5.47**
	ภายในกลุ่ม	202	50.07	0.24	
	รวม	204	52.78		
4. รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.75	0.85	4.19
	ภายในกลุ่ม	202	42.20	0.20	
	รวม	204	43.95		

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นต่างมีความคาดหวังต่อโครงการในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคาดหวังในด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความคาดหวังด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอาชีพต่างกันนั้นมีอาชีพใดบ้างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมนคูลส์ ผลดังแสดงในตาราง 13-15 ต่อไปนี้

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองที่มีอาชีพต่างกัน

ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	ค่าขาย เกษตรกรรม ธุรกิจ			
	$\bar{X}$	3.86	3.92	4.24
ค้าขาย	3.86	-	0.06	0.38
เกษตรกรรม	3.92		-	0.32
ธุรกิจ	4.24			-

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้นำท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีอาชีพแตกต่างกัน

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	เกษตรกรรม			
	$\bar{X}$	3.88	3.92	4.32
เกษตรกรรม	3.88	-	0.04	0.44
ค้าขาย	3.92		-	0.40
ธุรกิจ	4.32			-

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้นำท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต สูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมที่มีอาชีพต่างกัน

ด้านอาชีพโดยรวม	ค่าเฉลี่ย			
	$\bar{X}$	คำขาย	เกษตรกรรม	ธุรกิจ
		3.83	3.88	4.21
คำขาย	3.83	-	0.03	0.38 [*]
เกษตรกรรม	3.88		-	0.33 [*]
ธุรกิจ	4.21			-

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้นำท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพธุรกิจ มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยรวมสูงกว่าผู้นำท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหา วิธีการสอน การวัดผล และความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ค่าความถี่และร้อยละ ดังรายละเอียดในตาราง 16-17

ตาราง 16 จำนวนร้อยละ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้นำท้องถิ่นต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1. เรื่องความต้องการให้เพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	30	19.48
2. เรื่องเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการที่จะนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่	28	18.18
3. เรื่องครูใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย	25	16.23
4. เรื่องเนื้อหาหลักสูตรมีมากเกินไป ควรปรับลดให้เหมาะสมกับเวลาเรียน	22	14.29
5. เรื่องสื่อประกอบการเรียนการสอนมีน้อย โดยเฉพาะวิชาที่ยาก	15	9.74
6. เรื่องการเชิญวิทยากรที่มีความรู้หรือมีความชำนาญเฉพาะเรื่องมาให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองและการพัฒนาชุมชน	12	7.79
7. เรื่องควรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น	12	7.79
8. เรื่องการเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน	10	6.50
รวม	154	100

จากตาราง 16 พบว่าผู้นำท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น รวม 8 ด้าน จำนวน 154 คน และด้านที่ผู้นำท้องถิ่นต้องการให้มีการปรับปรุงมากที่สุด คือ ด้านการเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.48 และมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการที่จะนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น พบว่าผู้นำท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในอันดับรองลงมา โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นในด้านนี้ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 สำหรับข้อคิดเห็นที่ผู้นำท้องถิ่นต้องการให้เพิ่มในหลักสูตรของโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานอันดับน้อยที่สุด คือ ความต้องการให้มีการเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในด้านนี้จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50

ตาราง 17 จำนวนร้อยละ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้นำท้องถิ่นต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	38	24.67
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่	25	16.23
3. ควรควรมีความรู้ด้านการปกครอง กฎหมายและการสหกรณ์	23	14.94
4. ควรพัฒนารูปแบบและสื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตร	20	12.98
5. การพบกลุ่มควรมีการสอดแทรกเรื่องความมีระเบียบวินัย และความ รับผิดชอบในตนเอง	19	12.34
6. ควรจัดเสริมการสอนเกี่ยวกับอาชีพให้มาก	16	10.39
7. ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	13	8.45
รวม	154	100

จากตาราง 17 พบว่าผู้นำท้องถิ่นมีข้อเสนอแนะต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น รวม 7 ด้าน จำนวน 154 คน และด้านที่ผู้นำท้องถิ่น ได้ให้ข้อเสนอแนะ
ไว้มากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้นำ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยมีผู้ให้
ข้อเสนอแนะ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 24.67 และอันดับรองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม
ให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ โดยมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.23
สำหรับข้อเสนอแนะมีผู้นำท้องถิ่นต้องการให้จัดกิจกรรมในอันดับน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ
การพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.45

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี 3 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ พื้นที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ และอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับผู้นำท้องถิ่น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบถึงความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และกรมการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ นำไปพิจารณาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน ปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงาน ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรที่จะนำมาใช้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้เรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน
2. ผู้เรียนที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน

3. ผู้เรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน
4. ผู้เรียนที่มีระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน
5. ผู้เรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล หมู่บ้าน ที่เข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง ศรีประจันต์ บางปลาม้า สามชุก ดอนเจดีย์ อุทอง และด่านช้าง รวม 1,370 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกเอาเฉพาะอำเภอ ตำบล ที่มีกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล หมู่บ้าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กลุ่มตัวอย่าง 205 คน จำแนกเป็น กำนัน 17 คน ผู้ใหญ่บ้าน 72 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 75 คน แพทย์ประจำตำบล 4 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล หมู่บ้าน 37 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 205 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ อายุ พื้นที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการเพิ่มความ

เชื่อมั่นในตนเอง และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวม 46 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Alpha - Coefficient) เท่ากับ 0.95

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Form)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 205 ฉบับ ไปยังศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจำนวน 7 อำเภอ ขอความร่วมมือจากครูประจำกลุ่มแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามและเมื่อตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วขอให้เก็บรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยนัดวัน เวลาไปรับด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยได้ทั้งหมด ช่วงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม รวมเวลาทั้งสิ้น 60 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Sciences Version 10) เพื่อหาค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าความถี่ ($\bar{X}$) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ในการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน
3. การทดสอบค่าที (t-test) ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
4. การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระดับความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป
5. การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls) ใช้ในกรณีที่ค่าเอฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 205 คน (จำแนกตามอายุ ต่ำกว่า 35 ปี 58 คน (35-45 ปี 89 คน / 45 ปีขึ้นไป 58 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.30, 43.40 และ 28.30) ตามลำดับ มีพื้นที่ปฏิบัติงานในระดับตำบล 85 คน ปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน 120 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.50 และ 58.50) ตามลำดับ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 5 ปี 110 คน 5 ปีขึ้นไป 95 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 และ 46.30 ตามลำดับ ระยะเวลาที่จบการศึกษา ก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ ต่ำกว่า 10 ปี 81 คน 10 ปีขึ้นไป 124 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 และ 60.50 ตามลำดับ มีอาชีพเกษตรกรรม 161 คน ค้าขาย 28 คน และธุรกิจ 16 คน คิดเป็น ร้อยละ 78.50, 13.70 และ 7.80 ตามลำดับ

2. ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น

2.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.93$) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.84$)

2.2 ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่า มีความคาดหวังในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อทำงานได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ได้ยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.00$)

2.3 ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ มีความรู้ใหม่ ๆ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.03$)

2.4 ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.05$)

3. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น สรุปผลการวิจัยดังนี้

3.1 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอายุต่างกันมีความคาดหวังต่อการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนเข้ามาเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สำหรับด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น มีความคิดเห็นว่าควรเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการที่จะนำไปปฏิบัติงานครูใช้สื่อการเรียนน้อย เนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไปควรปรับลดให้เหมาะสมกับเวลาเรียน สื่อประกอบการเรียนมีน้อยโดยเฉพาะวิชาที่ยาก ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้หรือมีความชำนาญเฉพาะเรื่องมาให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองและการพัฒนาชุมชน และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมกับชุมชน

5. ข้อเสนอแนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ ครูผู้สอนควรมีความรู้ด้านการปกครอง กฎหมายและการสหกรณ์ ควรพัฒนารูปแบบและสื่อให้ทันสมัย และสอดคล้องกับหลักสูตร การพบกลุ่มควรมีการสอดแทรกเรื่องความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบในตนเอง และควรจัดเสริมการสอนเกี่ยวกับอาชีพให้มาก

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น โครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น พบว่า โดยรวม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีความคาดหวังในการเข้าเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานในระดับมากทุกด้าน และเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังในด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ทั้งนี้จะเนื่องมาจากตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เรียนเป็นตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับด้านการปกครอง ดูแล ให้ความช่วยเหลือบุคคลในชุมชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ประกอบกับผู้เรียนเคยทิ้งทางการเรียนไปเป็นระยะเวลานานกว่า 10 ปี ความเชื่อมั่นในตนเองจึงถดถอยไปในระดับหนึ่ง ดังนั้นผู้เรียนจึงมีความคาดหวังว่าการเข้าเรียนต่อในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น จะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของพวกเขามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของโนลส์ (Knowles) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใหญ่มาเรียนหนังสือเพื่อเพิ่มความสามารถให้กับตนเอง และให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น (โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. 2516 : 10) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรวัดน์ นิจนตร (2528 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การส่งเสริมให้ผู้ผู้นำท้องถิ่นได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

จากการศึกษาความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น เป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาเฉพาะด้านพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีความคาดหวังในเรื่องการทำงานได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$) ทั้งนี้เพราะตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เรียนเป็นถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของราษฎรโดยตรง การมีความรู้ในเรื่องการทำงานให้สมกับบทบาทหน้าที่จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก การศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เขาเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นความคาดหวังในเรื่องนี้ จึงเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกที่ผู้เรียนให้ความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2537 : 27) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

และผู้นำท้องถิ่น ทั้งนี้ย่อมหมายถึงรวมถึงการที่ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้ารับการศึกษาคือในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน ซึ่งหมายความว่า บรรดาผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หากได้รับการศึกษามากยิ่งขึ้น เพียงใดก็จะช่วยส่งผลให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประเด็นรองลงมาที่ผู้เรียนให้ความคาดหวังว่าจะได้รับเมื่อเข้าเรียนต่อโครงการนี้คือ เรื่องความสามารถเข้าใจคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา และปฏิบัติได้รวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 3.99$) ทั้งนี้เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ก่อนมาเข้าเรียนในโครงการได้รับการศึกษาไม่สูงนัก จึงทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการตีความหมาย หรือการวิเคราะห์คำสั่งต่าง ๆ จากผู้บังคับบัญชาได้ถูกต้องทั้งหมด ซึ่งบางครั้งอาจมีความเข้าใจคำสั่งคลาดเคลื่อนได้เช่น คำสั่งเกี่ยวกับกฎหมายพระราชบัญญัติระเบียบแบบแผนของทางราชการที่เป็นหนังสือสั่งการหรือหนังสือที่เป็นคำสั่งมอบหมาย ซึ่งอาจจะเข้าใจค่อนข้างยากสำหรับผู้นำที่ทำงานในท้องถิ่นดังนั้นการได้รับความรู้เพิ่มเติมจึงทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น สามารถวิเคราะห์คำสั่งจากผู้บังคับบัญชาและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วต่อไป ผู้เรียนจึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากเช่นกัน

สำหรับในเรื่องของการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ กับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้น ($\bar{X} = 3.91$) จะเห็นว่าบรรดาผู้นำท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากเป็นอันดับที่ 3 ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน์ บุญรัตน์ (2517 : 26) กล่าวว่า ผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่สำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก โดยหากในแต่ละชุมชนมีผู้นำชุมชนที่มีความคล่องตัวเป็นตัวจักรสำคัญในการประสานงานร่วมกับเครือข่ายได้เป็นอย่างดีแล้วชุมชนนั้นก็必将พบกับเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ อุดมทัศน์ (2530 : 89-90) ที่พบว่า การให้ความร่วมมือของผู้นำในหมู่บ้านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการศึกษาต่อในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานจึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ กับชุมชนเป็นระดับมากเช่นกัน

1.2 ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง จากการศึกษาดูเฉพาะด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังว่าเมื่อเข้าเรียนต่อในโครงการแล้วจะได้รับความรู้ใหม่ ๆ ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอบริเวณในอันดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เรียนซึ่งเป็นถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ก็นับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีความรู้มาก มีความใฝ่รู้และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมืองการปกครองอยู่ตลอดเวลา และสามารถเรียกศรัทธาจากประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นเขายังสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้แก้ไขปัญหาตลอดจนใช้วิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของ โนลล์ (อ้างใน โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. 2516: 10) ได้กล่าวถึงบุคคลที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนว่ามี 2 ประการ คือ

ความต้องการทางกายภาพและความต้องการทางการศึกษา ซึ่งหมายถึง ช่องว่างระหว่างความรู้ความสามารถของบุคคลที่มีอยู่ในปัจจุบันกับความรู้ความสามารถที่จำเป็นจะต้องรู้ให้มากขึ้น เพื่อการดำเนินกิจกรรมของตนของสถาบันที่ตนทำงานหรือสังคมที่ตนอาศัยอยู่ และสอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ เครือแก้ว (2513 : 3) ที่ว่า ในภาคอีสานบุคคลนับเป็นแหล่งข่าวที่สำคัญของชุมชนในท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะค่านิยมดั้งเดิมของประชาชนในชนบทมักจะให้ความไว้วางใจ และนับถือบุคคลเหล่านี้ ผู้นำท้องถิ่นจึงนับเป็นแหล่งข่าวที่สำคัญ และเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อประชาชนในชุมชนมาโดยตลอด และในส่วนของทรงวุฒิ สุทธอรทด (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของผู้นำท้องถิ่น พบว่า ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองสูง เป็นคนทันสมัย มีความรู้ใหม่ ๆ และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ ซึ่งในส่วนนี้จะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้นำท้องถิ่นสามารถเป็นแหล่งข่าวที่ชาวบ้านในชุมชนเชื่อถือได้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังว่าเมื่อเข้าเรียนต่อในโครงการแล้ว จะเป็นผู้มีความรู้เรื่องระเบียบ วินัย และเคารพกฎหมายมากยิ่งขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.05$) ในด้านนี้หากได้พิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จะพบว่าพวกเขามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติงานโดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมาย และระเบียบวินัยอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การมีพื้นฐานทางด้านการศึกษาด้านนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับพวกเขา การศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างให้เขาเกิดความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของทางราชการได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นความคาดหวังในเรื่องความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายจึงเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกๆที่ผู้เรียนให้ความสนใจ

สำหรับในประเด็นรองลงไป มีผู้เรียนให้ความคาดหวังว่าจะได้รับเมื่อเข้าเรียนต่อในโครงการนี้ก็คือเรื่อง การพัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้น ($\bar{X} = 3.99$) สำหรับผู้เรียนให้ความสำคัญอันดับ 3 คือเรื่องการมีทักษะในการพัฒนาอาชีพให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น พัฒนาด้านจิตใจให้มีคุณภาพชีวิตและพัฒนาความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{X} = 3.97$) ทั้งนี้เพราะตำแหน่งหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น นับว่าเป็นบุคคลสำคัญและเป็นที่เคารพนับถือของประชาชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประพฤติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีของประชาชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจดี มีคุณธรรม และจริยธรรมการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เขาเหล่านั้นมีการพัฒนาทางด้านจิตใจได้มากขึ้น ดังนั้นความคาดหวังในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญรองลงมาที่ผู้เรียนให้ความสนใจ ในส่วนนี้นับว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของครอส และแวลเลย์ (Darkenwald and Merriam. 1982 : 128-130; citing Cross and Valley. 1982) ที่ได้ศึกษาถึงเหตุผลการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ ทั้งที่กำลังจะเข้าเรียนและที่กำลังเรียนอยู่ โดยได้แบ่งเหตุผลในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ออกเป็น 9 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านส่วนตัว ด้านชุมชน ด้านศาสนา ด้านสังคม ด้านการหนีความจำเจ ด้านการทำตามกฎหมาย ระเบียบ ด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น และด้านเพื่อความรู้ในเชิง

วัฒนธรรม ซึ่งข้อสรุปในการศึกษาของเขาพบว่าผู้ที่กำลังจะเข้าเรียนมีเหตุผลในการเข้าเรียนเพื่อชุมชน ส่วนตัว และความรู้ที่อยู่ในระดับสูงสุด เช่นกัน

2. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามตัวแปร อายุ พื้นที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระยะเวลาที่จบการศึกษาเข้ามาเข้าเรียนต่อโครงการ และอาชีพ

2.1 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น แม้จะมีอายุแตกต่างกันแต่ส่วนมากจะอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง ซึ่งมีภาระความรับผิดชอบที่สำคัญในหน้าที่การงาน มีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม มีจุดมุ่งหมายมาเรียนร่วมกันคล้ายกัน คือ มุ่งมั่นจะศึกษาหาความรู้ เพิ่มพูนศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในเขตภาคกลาง ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วงแซ สุวรรณรักษ์ (2538 : 84) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามทัศนะของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี มีความต้องการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเช่นนั้นเพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่เหมือนกันคือ เป็นผู้ปกครองดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชนในชุมชนในระดับตำบล และในระดับหมู่บ้าน ลักษณะการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันมากเพราะพื้นที่การปฏิบัติงานระดับตำบลและหมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อกัน การปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันน้อยมาก จึงเป็นเหตุให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานในระดับตำบลและในระดับหมู่บ้านมีระดับความคาดหวังใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประคอง คำคง (2534 : 29) ได้ศึกษาทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนตอบทบทวนผู้สูงอายุ และวิธีโน้มน้าวผู้สูงอายุเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่นับถือศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญตอบทบทวนผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่นับถือพุทธศาสนาส่วนใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทรงชัย สุทธิพันธ์ (2537 : 171-172) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการ

ศึกษาทางไกลที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์และการแนะแนวด้านธุรการ และงานทะเบียน ด้านการจัดการพบกลุ่ม ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการปฏิบัติงานหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้จะเนื่องมาจากผู้เรียนซึ่งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ต่างก็มีการปฏิบัติงานที่คิดรับผิดชอบที่คล้ายคลึงกันคือ มุ่งหวังที่จะปกครอง ดูแล ประชาชน ตลอดจนมุ่งหวังที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนให้มีความเจริญก้าวหน้า ดังนั้น จึงมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงเดช โคตรสิน(2532 : 143-144) ได้ศึกษา ปัญหาความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานเป็นรายด้านพบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เพราะ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังในการเรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานมากกว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี อาจเป็นเพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ย่อมทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือเคยพบปัญหาต่าง ๆ มากกว่าจึงคาดหวังที่จะได้รับความรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหา ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้นำที่มีระยะเวลาในการทำงานน้อยกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันจึงมีความคาดหวังต่อการเรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน

2.4 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ส่วนมากจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา และว่างเว้นจากการเรียนมานานจนอย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีครอบครัว มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ มีหน้าที่การงาน และมีชื่อเสียง เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่มีระยะเวลาที่จบการศึกษามาแล้ว 10 ปีขึ้นไป จึงมีความคาดหวังมากกว่ากลุ่มผู้นำที่จบการศึกษาก่อนเข้าศึกษาในโครงการต่ำกว่า 10 ปี เพราะกลุ่มผู้นำที่จบการศึกษามาแล้ว 10 ปีขึ้นไป คาดหวังว่าเมื่อหลายปีผ่านไปเทคโนโลยีต่าง ๆ เจริญก้าวหน้า เมื่อเข้ามาเรียน

จึงมีความคาดหวังมากที่จะนำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณรงค์ เทียนสง (2526 : 24) ได้ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้ใหญ่มีเหตุผลแตกต่างกัน เช่น เพื่อสร้างอนาคตเพื่อยกสถานะภาพชีวิตของตนให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อความก้าวหน้า และต้องการเรียนให้สูงขึ้น

2.5 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเช่นนี้เพราะกลุ่มผู้นำที่มีอาชีพธุรกิจมีความคาดหวังต่อการเรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานมากกว่ากลุ่มผู้นำที่มีอาชีพเกษตรกรรมและค้าขายทั้งในภาพรวม และรายด้านคือ ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้เพราะกลุ่มผู้นำที่มีอาชีพธุรกิจ ส่วนมากมีสถานภาพทางการเงินดีกว่า มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีคุณภาพชีวิตสูงกว่า เพราะฉะนั้นกลุ่มผู้นำที่มีอาชีพธุรกิจจึงมีความคาดหวังสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ชูเกียรติ ลีสุวรรณ (2534 : 50) กล่าวว่า บุคคลที่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพธุรกิจ ถ้าได้รับการเพิ่มพูนความรู้ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น ทำให้ก่อให้เกิดความภูมิใจในอาชีพที่ตนปฏิบัติมีความมั่นคงในอาชีพ มีผลให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่น และมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สุนันท์ พงษ์วัฒนธรรม (2538 : 86) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้บริหาร วิทยากร และนักศึกษาต่อหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน วิชาช่างตัดเสื้อสตรีในเขตการศึกษา 6 พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม รับจ้างธุรกิจส่วนตัว และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน วิชาช่างตัดเสื้อสตรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผล การประเมินผล และการนำไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะเห็นว่ากลุ่มผู้นำที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการเรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ต่อการเข้าศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ตามลำดับดังนี้คือ ด้านความต้องการให้มีการเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และด้านของการกำหนดเนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานในหน้าที่

3.1 ผู้นำท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นด้านความต้องการให้เพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากที่สุด เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นโดยทั่วไปจะมีการกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปกครองในระดับท้องถิ่นดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำท้องถิ่นต้องการได้รับความรู้ด้านการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาชุมชนของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาของหลักสูตรที่ผู้นำท้องถิ่นต้องการให้เพิ่มในหลักสูตรมากเป็นพิเศษคือ เนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองและการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญประภา ศรีปัญญาวุฒิกัตต์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการเรียนรู้ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก พบว่า ด้านการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นนั้น เนื้อหาที่ผู้นำท้องถิ่นต้องการให้เพิ่มมากที่สุดคือเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของผู้นำโดยเน้นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

3.2 การที่ผู้นำท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องเนื้อหาว่าไม่ตรงกับความต้องการที่จะนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้นเนื่องจากผู้นำท้องถิ่นที่มาเรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานเป็นกลุ่มเป้าหมายพิเศษนอกเหนือจากกลุ่มเป้าหมายทั่วไปมาเรียนเพื่อต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้นและเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื้อหาในหลักสูตรที่นำมาใช้กับกลุ่มเป้าหมายทั่วไปจึงไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนกลุ่มนี้ ซึ่งต้องการเนื้อหาวิชาที่ตรงกับบทบาทและงานในหน้าที่เป็นสำคัญ ซึ่งผู้เรียนควรจะได้รับและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งจะส่งผลให้งานนั้นประสบความสำเร็จได้ในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผาด คนเชื้อ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการศึกษาแบบทางไกลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังที่จะได้รับความรู้ทางวิชาการ เพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา นำความรู้ไปประกอบอาชีพและพัฒนาปรับปรุงชีวิตของตนในด้านหน้าที่การงาน

4. ข้อเสนอแนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรดำเนินการมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่

4.1 ผู้นำท้องถิ่นได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้นำ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเนื่องจากผู้นำท้องถิ่นนับว่าเป็นบุคคลที่เป็นแกนนำสำคัญในการชักชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ดังนั้นความสามารถของผู้นำท้องถิ่นต้องได้รับการยอมรับเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชนเป็นส่วนใหญ่ผู้นำท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลหรือสถานการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง กิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้นำท้องถิ่นควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นรู้จักคิดรู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม ช่วยเหลือชุมชนตลอดจนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานเช่นร่วมกับ

ชุมชนพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมพัฒนาให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ ในชุมชนโดยมุ่งเน้นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชนี บุญรัตน์ (2517 : 26) ซึ่งพบว่าผู้นำชุมชนเป็นบุคคลสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมากโดยหากแต่ละชุมชนมีผู้นำชุมชนที่มีความคล่องตัวเป็นตัวจักรสำคัญในการประสานงานร่วมกับเครือข่ายได้เป็นอย่างดีแล้ว ชุมชนนั้นก็必将พบกับการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

4.2 ผู้นำท้องถิ่นได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ตลอดจนการรู้เรื่องกฎหมายและการสหกรณ์ อาจเป็นเพราะงานในหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นมีมากมายหลายประการจึงมีความจำเป็นต้องอาศัยความรู้ด้านกฎหมายระเบียบหลายประเภท รู้กิจกรรมของหลายหน่วยงาน ทั้งที่เป็นงานของรัฐและงานของราชการ ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี อีกทั้งต้องมีความชัดเจนด้านกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นอย่างดีทั้งที่ได้รับการสั่งการมอบหมายหรือรักษาการให้เป็นไปตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง จุดมุ่งหมายของการมาเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และความเป็นอยู่ของชุมชนเป็นสำคัญ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 หลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความคาดหวังของผู้เรียนเนื้อหาในหลักสูตรจึงควรเพิ่มวิชาเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป การเกษตรแผนใหม่ การพัฒนาชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

1.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เฉพาะกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการนำประสบการณ์ในชีวิตจริงมาใช้เพื่อเรียนรู้กับสภาพปัญหาและรู้จักแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

1.3 ควรติดตามผลและประเมินผล ควรจะมีการติดตามผล และประเมินผลการเรียนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่เรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และภารกิจในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาคที่มีต่อการเรียน
2. ควรศึกษาสภาพปัญหาและความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มต่อหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น
3. ควรติดตามผลการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นที่สำเร็จการศึกษาในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น
4. ควรศึกษารูปแบบ การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำท้องถิ่นต้องการ
5. ควรศึกษาคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนในเขตภาคกลาง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. 9 ปีกรรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา, 2531.
- _____ . คู่มือดำเนินงานโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยความร่วมมือระหว่างกรรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศนอ.) "ศ.อ.ศ.อ.", 2536.
- _____ . โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น (ปีงบประมาณ 2536 - 2539). กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2537. อัดสำเนา.
- _____ . นโยบายการยกระดับความรู้พื้นฐานทางการศึกษา สำหรับกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กักกัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบล และหมู่บ้านเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : บพิตรการพิมพ์, 2537(ก). อัดสำเนา.
- _____ . แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : ไอเดีย สแควร์, 2534.
- _____ . รายงานผลการดำเนินงานปี พ.ศ.2537 โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานทางการศึกษา สำหรับกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกักกัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาตำบลและหมู่บ้านเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2537(ข). อัดสำเนา.
- _____ . สถิติการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.
- กรมการปกครอง. คู่มือกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2536.
- _____ . โครงการฝึกอบรมกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล ประจำปีงบประมาณ 2537. (เอกสารประกอบการประชุม วันที่ 9 พฤศจิกายน 2536). กรมการปกครอง, 2536.
- _____ . คู่มือกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2536.
- _____ . โครงการฝึกอบรมกักกัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล ประจำปีงบประมาณ 2537. (เอกสารประกอบการประชุม วันที่ 9 พฤศจิกายน 2536) กรมการปกครอง, 2536.
- กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2536.
- จิระ หงส์ดามรงค์ และวีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงศ์. "ทิศทางใหม่ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์," สุขุขัยธรรมาธิราช. 2(2) : 8-12; พฤษภาคม-สิงหาคม 2532.

- ชาติรี อายุวัฒน์. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2518. อัดสำเนา.
- ชีรวัดณ์ นิจนตร. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2528.
- ชูเกียรติ มุทธากาญจน์. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีกำนันผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- ชูเกียรติ ลีสุวรรณ. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยทัศนคติ และปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านการศึกษาและอาชีพของสตรีในพื้นที่กิ่งเมืองกิ่งชนบท. เชียงใหม่ : ม.ป.ท., 2533.
- ชำนาญ ยุวบูรณ์. "การปรับปรุงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน," (หัวข้อการอภิปรายในการประชุมปลัดจังหวัดและนายอำเภอทั่วราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2502 ณ ศาลาสันติธรรม). เทศาภิบาล เล่มที่ 54. ตอนที่ 9. กันยายน 2502.
- ณรงค์ เทียนสง. "เหตุที่ผู้ใหญ่ไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่," วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 113 : 20-15 ; เมษายน - พฤษภาคม 2526.
- ถวิล ธารโกชน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดีระพัฒนา, 2520.
- ทรงชัย สุทธิพันธ์. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกล. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ทรงเดช โคตรสิน. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- _____ . ท้องเที่ยวเมืองสุพรรณ. สุพรรณบุรี : องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, ม.ป.ป.
- นฤมล ลีละบุตร. ปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- นิตยา วัฒนาภรณ์. เหตุจูงใจในการเข้าเรียนต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- บุญสม พงษ์พันธ์. ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนราชภัฏอาชีพศึกษาหลักสูตรโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525. อัดสำเนา.

- ประกอบ คำคม. ศึกษาทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนต่อบทบาทผู้สูงอายุและวิธีโน้มน้าวผู้สูงอายุเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ประภาส ศิลปรัตน์. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของการทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (อปต.) ในการสนับสนุนการทำงานของสภาตำบลในทศวรรษของกรรมการสภาตำบล. ม.ป.ท., 2529. อัดสำเนา.
- ประภาศรี มานะ. ลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4 ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528. อัดสำเนา.
- ประไพ อุดมทัศน์ย์. เงื่อนไขทางสังคมและคุณสมบัติส่วนตัวกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศช.) กรณีบ้านแม่วัดน้อยและแม่วัดป่าแก จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530. อัดสำเนา.
- ปราณี สุธีรนาทิจ. ภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- ปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี, ที่ทำการ. เขตการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี, 2539.
- ผาด คนชื่อ. ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำพูน เกี่ยวกับวิธีการศึกษาทางไกล. เชียงใหม่ : รายงานการวิจัยโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2538.
- "พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2495," ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 69 ตอนที่ 16. ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2495.
- พัฒน์ บุญรัตน์. การสร้างชุมชนโดยชนวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517. อัดสำเนา.
- พันธรงค์ สุทธิพันธ์. ความคาดหวังของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระนอง เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- เพ็ญประภา ศรีปัญญาฉัตรศักดิ์. การศึกษาความต้องการเรียนรู้ของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. ลพบุรี : รายงานการวิจัย โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน สถาบันราชภัฏเทพสตรีลพบุรี, 2538.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย. กรุงเทพฯ : เลี้ยงเลี้ยงจงเจริญ, 2513. อัดสำเนา.

- พัฒนาฝีมือแรงงาน, กรม. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด. กรุงเทพฯ : กองวิชาการและแผน กระทรวง
แรงงานและสวัสดิการสังคม, 2537.
- มานพ กาละดี. รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ เรื่อง หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 8 ประการ.
พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.
- โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. จิตวิทยาสำหรับผู้ใหญ่และแนวทางเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2516.
- รังรอง สีทองดี. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- รัตนา พุ่มไพศาล. การศึกษาผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : ห้องภาพสุวรรณ, 2521.
อัดสำเนา.
- ลดาวลย์ บุญญพนิช. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนโครงการยกระดับความรู้
พื้นฐานสำหรับท่าน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นในเขตภาคกลาง. ปริญญานิพนธ์.
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพร, 2531.
- วงแห สุวรรณรักษ์. ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนตาม
ทัศนะของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก. โครงการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์พัฒนาบุคลากรกรมการศึกษานอกโรงเรียน.
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2538. อัดสำเนา.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์. 2523.
- วิเชียร โสอุบล. ความคาดหวังของคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลที่มี
ต่อโรงเรียนประถมศึกษาในการให้บริการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.
- ศิริลัย ทยาธรรม. การศึกษาความคาดหวังและการปฏิบัติงานจริงของผู้นำท้องถิ่นที่จบหลักสูตรการ
ศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยวิธีเรียนทางไกลต่อการพัฒนาท้องถิ่น.
อุบลราชธานี : รายงานการวิจัยโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตการศึกษานอกโรงเรียน
ศูนย์พัฒนาบุคลากรกรมการศึกษานอกโรงเรียน สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2538.
- สงศรี วรรณแสน และจตุพร สุทธิวัฒน์. "รวมพลังเพื่อปวงชน," ใน ที่ระลึกวันการศึกษานอก
โรงเรียน 8 กันยายน. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.
- สุนีย์ ชีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิง
ปากเกร็ด, 2525.

- สุนันท์ พงษ์วัฒนธรรม. รายงานการวิจัยความพึงพอใจของผู้บริหาร วิทยากร และนักศึกษา ต่อ หลักสูตรวิชาพระยาสัน วิชาช่างตัดเสื้อสตรีในชนบทในเขตการศึกษา 6. สถาบัน ราชภัฏเทพสตรี, 2538. อัดสำเนา.
- สุรางค์ จันทรเอ็ม. จิตวิทยาสังคม. (ศึกษา 322). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2524.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- สำเนียง สร้อยนาคสน. "รูปแบบและแนวทางการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย," สารพัฒนาหลักสูตร. 10(2) : 23-31; กันยายน 2533.
- อวยชัย จันทปัญญาศิลป์. "อบต. กับการพัฒนาศักยภาพประชาชน," ใน การศึกษาตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทจักรจำกัด (มหาชน), 2540.
- อนันต์ พงษ์สัตยา. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือ ตามโครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529. อัดสำเนา.
- อานนท์ ผกากรอง. ความคาดหวังของเกษตรกรในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรใน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- อุดมพร ดันตะนรัตน์. ความคาดหวังด้านอาชีพของเด็กในทัศนะของผู้ปกครองและเด็กหมู่บ้าน อพยพโครงการเชื่อมเขียวหวาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.
- อุทุมพร ทองอุไทย. "ความมุ่งหวังในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา," วารสารวิจัยทางการศึกษา. 10 : 63-74; ตุลาคม 2533.
- Broom, L. Sociology : A Text with Adapted Reading. New York : Harper & Raw Publishers, 1963.
- Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing, 3rd ed. New York : Harper, 1970.
- Darkenwald, Gordon G. and Sharan B. Merriam. Adult Education : Foundation of Practice. New York : Harper & Row Publishers, 1982.
- Knowles, Malcolm S. Self-Directed Learning. Chicago : Association Press, 1975.
- National Center for Adult Education. Statistics participation in Adult
- National Institute for Adult Education. "Adequacy of Provision," Adult Education. Vol. 42. No. 6. 1970.

- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality in the Classroom. New York: Harper and Brothers, 1954.
- Murray, H.A. Exploration in Personality. New York : Science Edition, Inc., 1968.
- Sill, D.L. International Encyclopedia of the Social Sciences. New York : the Macmillan Company, 1968.
- Turner, J.H. The Structure of Sociological Theory. 3rd ed. Homewood Illinois : Darsey Press, 1982.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

(สำเนา)

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร

โทร.268

ที่ ทม 1007/4328

วันที่ 4 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

นายปรเมศวร์ สุขมาก

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(สำเนา)

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร

โทร.268

ที่ ทม 1007/4625

วันที่ 29 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

นายปรเมศวร์ สุขมาก กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

นภาพรณ์ ทะวานนท์

(ผศ.นภาพรณ์ ทะวานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายวิชาการและ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว ประสานมิตร

โทร.268

ที่ ทม 1007/4327

วันที่ 4 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

นายปรเมศวร์ สุขมาก กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือขอเชิญ ดร.พิมพ์ใจ เมษะรัฐสุขใส เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(สำเนา)

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร

โทร.268

ที่ ทม 1007/4326

วันที่ 4 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

นายปรเมศวร์ สุขมาก กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือขอเชิญ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(สำเนา)

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร

โทร.268

ที่ ทม 1007/4624

วันที่ 4 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการกองแผนงาน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

นายปรเมศวร์ สุขมาก กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ อาจารย์วัฑนี จันทรโอกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร อาจารย์สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ดร.พิมพ์ใจ เมษะสุโขไส นักวิชาการการศึกษา 7 กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. อาจารย์วัทนา จันทร์โอกุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 กองแผนงาน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

(สำเนา)

ที่ ศธ 1103/2150

กองแผนงาน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

21 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุพรรณบุรี

ด้วย นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้เรียน ต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี" กองแผนงานได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าเป็นประโยชน์สำหรับงานการศึกษานอกโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ จากผู้อำนวยการศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุพรรณบุรี กรุณาแจ้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอช่วยนำแบบ สอบถามไปมอบให้ครูประจำกลุ่มเพื่อนำไปแจกให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ที่เข้าเรียนใน โครงการยกระดับความรู้พื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ 2 จำนวน คน เพื่อตอบแบบ สอบถามและเมื่อตอบแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์ช่วยรวบรวมข้อมูลไว้โดยผู้ วิจัยจะไปรับด้วยตนเอง ภายในวันที่ 25 ธันวาคม 2539 ด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยของนางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล และขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์

(นายสมบัติ สุวรรณพิทักษ์)

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

ฝ่ายแผนงานและโครงการ

โทร.2802924

(สำเนา)

ที่ ศธ 1103/2150

กองแผนงาน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

21 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ชุด

ด้วย นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี" กองแผนงาน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นประโยชน์สำหรับงานการศึกษานอกโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน กรุณานำแบบสอบถามไปมอบให้ครูประจำกลุ่มนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ที่เข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ 2 จำนวน คน เพื่อตอบแบบสอบถามให้สมบูรณ์ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลไว้ และผู้วิจัยจะไปรับคืนด้วยตนเอง ภายในวันที่ 25 ธันวาคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยของนางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล และขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างดีนี้ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์

(นายสมบัติ สุวรรณพิทักษ์)

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

ฝ่ายแผนงานและโครงการ

โทร.2802924

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม
ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น
ในจังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้เรียนโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับผู้นำท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความ

1. อายุ
 - () ต่ำกว่า 35 ปี
 - () 35 - 45 ปี
 - () 45 ปีขึ้นไป
2. พื้นที่ปฏิบัติงาน
 - () ปฏิบัติงานในระดับตำบล
 - () ปฏิบัติงานในระดับหมู่บ้าน
3. ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
 - () ต่ำกว่า 5 ปี
 - () 5 ปีขึ้นไป
4. ระยะเวลาที่จบการศึกษาก่อนมาเข้าเรียนต่อโครงการ
 - () ต่ำกว่า 10 ปี
 - () 10 ปีขึ้นไป
5. อาชีพ
 - () เกษตรกรรม
 - () ธุรกิจ
 - () ค้าขาย

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการเข้าศึกษาโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน สำหรับผู้นำท้องถิ่น ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคาดหวังของท่านที่มีต่อการเข้ารับการศึกษ ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ

มากที่สุด หมายถึง มีความคาดหวังมากที่สุด

มาก หมายถึง มีความคาดหวังมาก

ปานกลาง หมายถึง มีความคาดหวังปานกลาง

น้อย หมายถึง มีความคาดหวังน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีความคาดหวังน้อยที่สุด

ความคาดหวังในการเข้าเรียน	ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เมื่อท่านเข้ารับการศึกษแล้วท่านคาดหวังว่า ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 1. ทำงานได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น 2. มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง 3. จัดทำแผนงาน โครงการต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 4. นำแผนไปสู่การปฏิบัติตามแผนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ 5. สามารถสั่งการได้ถูกต้อง เด็ดขาด 6. สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน 7. สามารถริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน 8. ช่วยเหลือชุมชนในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้ 9. ประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ กับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 10. สามารถเข้าใจคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาและปฏิบัติได้รวดเร็วและถูกต้อง 11. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมกับชุมชน					

ความคาดหวังในการเข้าร่วม	ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. เป็นแกนนำชักชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยประหยัดงบประมาณได้มากที่สุด					
13. ปฏิบัติงานสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ได้					
14. สามารถแก้ไขปัญหาดความขัดแย้งในชุมชนและก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชนได้มากขึ้น					
<u>ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง</u>					
15. เป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในชุมชนมากขึ้น					
16. ได้รับการยอมรับในการเป็นผู้นำมากขึ้นกว่าเดิม					
17. เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองในการเป็นผู้นำมากขึ้น					
18. มีความรู้ประสบการณ์และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการปกครองได้มากขึ้น					
19. เป็นที่ศรัทธาของคนทั่วไปในชุมชนมากขึ้น					
20. เป็นนักปกครองแบบประชาธิปไตยมากขึ้น					
21. มีความรู้ใหม่ ๆ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ					
22. สามารถเข้าสังคมได้เป็นอย่างดี					
23. สามารถคิด วิเคราะห์ข้อมูลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง					
24. มีความรับผิดชอบในการทำงานได้มากขึ้น					
25. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น					
26. มีความมั่นใจสามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาชุมชนได้มากขึ้น					
27. กล้าตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้รวดเร็ว ถูกต้อง					
28. สามารถเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง					
29. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ					

ความคาดหวังในการเข้าเรียน	ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต</u>					
30. มีพละนาถัยแยงแรงแ					
31. มีที่อยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม					
32. มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น					
33. มีทักษะในการพัฒนาอาชีพให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น					
34. มีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนมากขึ้น					
35. ได้รับการพัฒนาด้านจิตใจให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น					
36. มีการพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมให้ดีขึ้นเท่าเทียมกับบุคคลอื่น					
37. ได้รับการพัฒนาอาชีพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้					
38. มีระเบียบ วินัย และเคารพกฎหมายมากยิ่งขึ้น					
39. มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมในชุมชนได้มากขึ้น					
40. มีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ					
41. พัฒนาดจิตใจให้มีคุณธรรม จริยธรรม มากขึ้น					
42. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนไป					
43. มีความรู้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามหลักพุทธศาสนาได้ถูกต้อง					
44. สามารถเพิ่มผลผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้มากขึ้น					
45. สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพได้มากขึ้น					
46. สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากขึ้น					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับผู้นำท้องถิ่น โดยให้รายละเอียดมากที่สุด

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

.....

.....

.....

2. ด้านวิธีการสอน

.....

.....

.....

3. ด้านการวัดผล

.....

.....

.....

4. ด้านความคิดเห็นอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล

ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล
 เกิดวันที่ 14 พฤษภาคม 2500
 สถานที่เกิด 42 หมู่ 2 ต.โคกกรวด อ.ปากพลี จ.นครนายก
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 1817/86 ซ.สาธุประดิษฐ์ 57 ต.บางโพธิ์พาง เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา 6
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน กองส่งเสริมปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
 กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2515 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนนครนายกวิทยาคม อ.เมือง จ.นครนายก
 พ.ศ.2518 จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
 พ.ศ.2522 ได้ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม จากกระทรวงศึกษาธิการ
 พ.ศ.2530 ค.บ. (การบริหารโรงเรียน จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา)
 พ.ศ.2540 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)